

KLICK FOR Å STARTE

Årsrapport 2025

Omsetningsrådet

Innhold

LEDEREN HAR ORDET 3**OMSETNINGSLOVEN OG MARKEDSBALANSERING 5**

Omsetningsloven	6
Omsetningsrådet	6
Markedsbalanseringsordningen	8
Kvotordningen for melk	10

OMSETNINGSRÅDETS NØKKELTALL 2025 11

Innkomne midler	12
Omsetningsavgiftene	12
Avsatt over jordbruksoppgjøret	14
Kostnader	14
Årsresultat	14

MARKEDSUTVIKLING OG TILTAK 15**MELK 16**

Markedssituasjonen	16
Oppnådd pris	17
Produksjon, import og eksport	17
Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift	18
Avsetningstiltak	18
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	20
Kvotordningen for melk	21

KJØTT 22

Markedssituasjonen	22
Oppnådd pris	23
Omsetningsavgiften	24
Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak	25
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	26

FJØRFE 32

Egg	32
Markedssituasjonen	32
Omsetningsavgiften	33
Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak	33
Fjørfekjøtt	34
Markedssituasjonen	34
Omsetningsavgiften	34
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	35

HAGEBRUKSPRODUKTER OG POTETER 38

Markedssituasjonen	38
Omsetningsavgiften	40
Avsetningstiltak	40
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	40

KORN 43

Markedssituasjonen	43
Omsetningsavgiften	44
Avsetningstiltak	44
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	44

REGNSKAP FOR OMSETNINGSAVGIFTENE 46

Resultatregnskap 2025	47
Balanse per 31.12.2025	48
Noter til regnskap for omsetningsavgiftene	49
Noter til regnskap for kvotordningen for melk	51
Revisors beretning	55

OVERSIKT OVER REGELVERK KNYTTET TIL MARKEDSREGULERINGEN 59

Lederen har ordet

Markedsreguleringen i jordbruket har vært en etablert ordning i norsk landbrukspolitikk siden den ble innført ved omsetningsloven på 1930-tallet. Omsetningsrådets arbeid er hjemlet i omsetningsloven av 1936. Hovedformålet med loven er å fremme omsetningen av norske jordbruksvarer, balansere markedet, og sikre bønder en stabil inntekt. Markedsregulatorerne gjennomfører tiltakene innenfor rammene som Omsetningsrådet setter.

Omsetningsrådets arbeid finansieres ved at produsentene betaler inn omsetningsavgift. Disse midlene brukes til å finansiere tiltak for å håndtere overskudd i markedet. Jordbruket tar det økonomiske ansvaret ved overproduksjon, og bærer selv reguleringskostnaden. Omsetningsrådet står for gjennomføringen av omsetningsloven, herunder forvaltning av innkomne avgiftsmidler og midler fra jordbruksavtalen.

I 2025 ble det gjennomført ti møter i Omsetningsrådet. Rådet behandlet 107 saker. Omsetningsrådet gjennomfører møtene på teams når sakslista og innholdet i møtene gjør det mulig å gjennomføre dem digitalt.

Møtene i Omsetningsrådet starter med at representantene for markedsregulatorerne gir en orientering om status i de ulike produksjonene. De sakene som kommer til behandling i rådet, har sitt utgangspunkt i de utfordringene som til enhver tid er i den enkelte sektor.

Markedet for storfekjøtt har vært preget av overskudd, mye på grunn av et etterslep fra 2022 og 2023. I 2024 var det isolert sett underskudd av storfekjøtt, men man gikk inn i året med et stort lager fra året før og det ble iverksatt en rekke tiltak som økt frysefradrag koblet til forsyningsplikten, og økt slaktning av kalv. I 2025 ble reguleringslageret tømt i mai, og markedet snudde til underskudd. Reguleringslageret var tomt ved utgangen av året.

Overskuddet av svin startet i 2023 og fortsatte i 2024. 2024 hadde isolert sett underskudd, men som før storfe gjorde stort reguleringslager fra året før at markedet likevel var i overskudd. Det var derfor et stort behov for tiltak også på svin. Reguleringslageret ble tomt i mars i 2025, og det ble behov for administrativ tollnedsettelse.

De siste årene har det vært relativt god markedsbalanse for sau og lam, men det har i 2025 vært noe overskudd av sauekjøtt. En utfordring er en utvikling der antallet lam per søye og mengden lammekjøtt per søye er nedadgående. Det ble satt i gang et arbeid med å øke vektene på lam.

Foto: Stortingssakkevei/Scampix

BJØRG TØRRESDAL
Leder
Omsetningsrådet

Etterspørselen av egg økte mer enn tilførselen i 2024, og det var underskudd av egg ved inngangen av 2025. Det var underskudd av egg store deler av året, men samtidig ble omlag 5 prosent av produksjonen regulert ut av markedet gjennom skillevirksomheten på grunn av sesongsvingninger i etterspørselen. Produksjon av egg økte, men noe av den planlagte økningen av tilførselene av egg ble forsinket på grunn av forsinkelser i levering til bygging og innredning av nye hønsehus. Det var behov for import av egg gjennom hele 2025.

Etter en etterspørselsøkning for melk i 2024, ble det satt et rekordhøyt forholdstall (dvs. hvor mye melk en bonde kan levere i forhold til grunnkvoten) i 2025. Dette førte til en svært høy melketilførsel utover året i forhold til etterspørselen, som også satt sitt preg på markedsreguleringen. Det har vært høye lager av smør og ost.

For korn er det stor og uforutsigbar produksjonsvariasjon mellom år som påvirkes av været i vekstsesongen og under innhøstingen. 2025 var et godt kornår, og det var en stor økning i produksjon av oljefrø og åkerbønner. Det var en rekordstor byggavling. Omsetningsrådet vedtok to nye midlertidige virkemidler: Tilskudd for bruk av bygg til kraftfôr og kompensasjon for utsatt levering på «dobbel mottaksplikt».

Omsetningsrådet har ansvar for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Dette er tiltak knyttet til avl og etterspørsel for å sikre best mulig utvikling på kort og lang sikt. De kortsiktige tiltakene skal være salgsutløsende og har som formål å avhjelpe volummessige forstyrrelser i markedet, knyttet til overproduksjon, omdømmesvikt, markedssvikt osv. Omsetningsrådet har startet arbeidet med å se på en mulig samordning av opplysningsvirksomhet for landbruket.

Omsetningsrådet var på en todagers fagtur til Trøndelag høsten 2025. Rådet besøkte «Grønne folk» på Frosta som lager grønn mat som smaker godt, er sunn og bærekraftig – av grønnsaker som er sortert bort. Videre besøkte rådet gården Viken Midtre som produserer grønnsaker og egg. På Øyna kulturlandskapshotell fikk rådet en presentasjon av produksjonen ved Inderøy slakteri, Gangstad Gårdsysteri, Inderøy Brenneri og Berg gård. I Steinkjer besøkte rådet Espen Hatlinghus som har produksjon av fjørfe, storfe og biogass. Omsetningsrådet møtte også Nortura Steinkjer, Midt-Norge slakteri og Tine Meieri i Verdal. Det var en interessant tur med godt faglig og sosialt utbytte.

Arbeidet i Omsetningsrådet er med på å skape forutsigbarhet både for dem som produserer mat, og for kundene av norske landbruksprodukter. Omsetningsrådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon.

BJØRG TØRRESDAL

Leder

Omsetningsrådet

Omsetningsloven og markedsbalansering

Foto: Torbjørn Tandberg

Omsetningsloven og markedsbalansering

Foto: Landbruksdirektoratet

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven skal fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene.

OMSETNINGSRÅDET

Omsetningsrådet er et offentlig, partssammensatt forvaltningsorgan. Rådet har et hovedansvar for markedsbalanseringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven skal rådet forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål.

Loven fastsetter at Omsetningsrådet skal ha elleve medlemmer, samt hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirkeorganisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, med seks av de elleve medlemmene i rådet. Likestillings- og diskrimineringsloven § 28 gir føringer for kjønnsbalanse mellom medlemmene i offentlige utvalg. Rådet bestod per 31.12.25 av 73 prosent menn og 27 prosent kvinner.

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- Kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- Melk
- Egg
- Korn og oljefrø
- Poteter, grønnsaker, frukt og bær

For matpoteter kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

OMSETNINGSRÅDET HAR FØLGENDE HOVEDOPPGAVER

1. Fatte vedtak om bruken av midlene i fondene for omsetningsavgift:
 - markedsbalanserende tiltak
 - faglige tiltak
 - opplysningsvirksomhet
2. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrift, retningslinjer og vedtak fra Omsetningsrådet
3. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
4. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

LMD har, gjennom forskrift om Omsetningsrådets myndighet, fastsatt regler som skal sikre at de vedtakene Omsetningsrådet fatter i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene i markedet. Det er ikke alminnelig klagerett på vedtak fattet av Omsetningsrådet. Men LMD kan omgjøre vedtak som er i strid med lov, forskrift eller gjeldende jordbruksavtale. Kongen i statsråd kan omgjøre et vedtak dersom det er i strid med samfunnsinteresser.

Etter anbefaling fra Omsetningsrådet fastsetter LMD omsetningsavgiften og betingelsene knyttet til denne i to forskrifter. Omsetningsrådet fatter vedtak om bruken av pengene. Omsetningsrådets regnskap blir revidert av en revisor oppnevnt av LMD. Gjennom jordbruksavtalen tildeles grøntområdet midler, og det kan legges føringer for støtte til diverse tiltak gjennom midler fra omsetningsavgiften.

LMD har bestemt at Landbruksdirektoratet skal være sekretariat for Omsetningsrådet. Sekretariatsfunksjonen innebærer forberedelse av saker til rådet, oppfølging av vedtak, samt innkreving og administrering av avgiftsmidler. Administrative utgifter til sekretariatet fastsettes av LMD.

I 2025 hadde Omsetningsrådet ti møter og behandlet 107 saker.

Foto: Landbruksdirektoratet

Omsetningsrådets sammensetning i 2025

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt for perioden
Landbruks- og matdepartementet	Bjørn Tørresdal (Leder)	Haavard Elstrand Brit Kari Eidseflot Hauger (fra 15.10.25)	2024–2027
Nærings- og fiskeridepartementet	Thea Susanne Skaug (nestleder)	Frode Karlsen	2022–2025
Norges Bondelag	Bjørn Gimming	Sigrid Hjørnegård	2022–2025
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Tor Jacob Solberg	Vegard Vigdenes	2022–2025
TINE SA	Marit Haugen Rolf Øyvind Thune (fra 11.04.25)	Johnny Ødegård	2024–2027
Nortura SA	Johan Narum	Hans Thorn Wittussen Rolf Gjermund Fjeldheim (fra 10.06.25)	2022–2025
Virke/Coop Norge SA	Vidar Olsen	Hanne Brennhovd	2024–2027
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	Anne Berit Aker Hansen	Ann Elise Hildebrandt	2024–2027
Felleskjøpet Agri SA	Anne Jødahl Skuterud Jens Lippestad (fra 10.06.25)	Erling Aune	2022–2025
Norsk Landbrukssamvirke	Gaute Lenvik	Kristin Taraldsrud Hoff	2024–2027
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Drikke og Norkorn	Bjørn-Ole Juul-Hansen	Frode Toven	2024–2027

MARKEDSBALANSERINGSORDNINGEN

Hovedformålet med markedsbalanseringen er å regulere varetilførselen til markedet. Ordningen blir finansiert av bøndene selv ved at kostnadene ved dette dekkes gjennom en avgift fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Ved salg av produktene sine betaler bonden et fastsatt beløp per kilo eller liter i omsetningsavgift. Avgiften går inn i særskilte fond for hver avgiftsgruppe, og blir brukt til avsetningstiltak/

produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Eksempler på avsetningstiltak er reguleringslagring, salg til nedskrevet pris, salg til spesialmarkeder og miljøfor m.m. Eksempler på produksjonsregulerende tiltak er utsatt innsett av verpehøns, reduserte slaktevekter på gris, utkjøp av smågrisprodusenter og oppkjøp av melkekvoter.

Sammen med importvernet legger markedsbalanseringen grunnlaget for at landbruket skal kunne oppnå de prisene som årlig framforhandles i jordbruksforhandlingene basert på markedsbalanse. For varer uten framforhandlet pris, er markedsreguleringens formål å sikre et balansert marked.

Avsetningstiltak/produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Ved overproduksjon har markedsregulator ansvaret for å iverksette avsetningstiltak for å bringe markedet i balanse. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetnings-tiltak som kan benyttes. Er det overskudd i kjøttsektoren, kan eksempelvis frysing av hele/halve skrotter og enkelte stykningsdeler, samt salg av varer til nedskrevet pris, være aktuelle tiltak.

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel, slik at tilbudet av jordbruksvarer, i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å balansere markedet som grunnlag for å oppnå best mulig pris for bonden.

Faglige tiltak er av mer forebyggende og langsiktig karakter, mens opplysningsvirksomheten kan være av både kort- og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot primærprodusentene og industrien, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe. Det er først og fremst opplysningskontorene og fagsenteret for kjøtt, Animalia, som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak/produksjonsregulerende tiltak varierer utgiftene med markedssituasjonen. Betydelig overproduksjon fører til høy omsetningsavgift, fordi det er behov for midler til å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bondene ikke produserer mer enn det som kan omsettes i det norske markedet. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet, da det gir grunnlag for både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

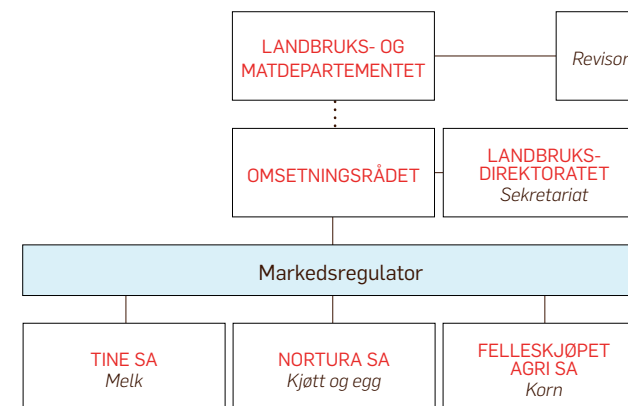
Gjennomføring av markedsbalanseringen

Samvirkeorganisasjonene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innenfor hovedproduksjonene. Unntaket er hagebrukssektoren, som ikke har markedsregulator, hvor Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) administrerer avsetningstiltak. Kostnadene ved de enkelte tiltakene blir dekket i henhold til regelverket.

Følgende samvirkeorganisasjoner var markedsregulatorer i 2025:

- Tine SA for melk
- Felleskjøpet Agri SA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

Systemet for markedsregulering

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet. Landbrukssamvirket er markedsregulator for alle hovedproduksjoner i Norge, med unntak av grøntsektoren og fjørfekjøtt. Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) arbeider med administrering av markedsreguleringstiltak på grøntsektoren.

Foto: Landbruksdirektoratet

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsettingene Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur. Kvoteordningen er hjemlet i omsetningsloven, og administreres av Landbruksdirektoratet.

Kvoteordningen skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Kostnader knyttet til inndragning av kvoter og lignende, samt administrasjon, dekkes av fondet for omsetningsavgift på melk. For melk som omsettes ut over kvote må melkeprodusenten betale en overproduksjonsavgift, som godskrives fondet for melk. Dette innebærer at ordningen i sin helhet driftes av midler fra fondet for melk. Administrative utgifter til sekretariatet fastsettes av LMD. Rammene for kvoteordningen ligger utenfor rådets myndighet.

Omsetningsrådets nøkkeltall 2025

Foto: Torbjørn Tandberg

Nøkkeltall

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk, standardisert erstatning for fjørfe og svin, samt midler fra jordbruksavtalen. Rådets virksomhet påvirker ikke miljøet utover normal styrevirksomhet.

Oversikt over innskattede midler, bruk og årsresultat 2025:

	<i>I tusen kroner</i>
Fond per 1. januar 2025	580 308
Omsetningsavgifter	728 438
Overproduksjonsavgift	21 937
Andre inntekter ¹⁾	46 521
Finansinntekter	25 241
Inntekter	822 137
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	387 210
Produksjonsregulerende tiltak (eksklusive kvoteordningen på melk)	7 137
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	289 804
Administrasjonskostnader og andre kostnader	16 255
Administrasjon kvoteordningen for melk	13 026
Oppkjøp av melkekvoter (ku og geit)	10 849
Andre kostnader	55
Utgifter	724 333
Fond per 31. desember	678 112
Årsresultat	97 804

¹⁾ Overført fra jordbruksavtalen og standardisert erstatning for svin, egg og fjørfe.

INNSKATTEDE MIDLER

I 2025 ble det bokført 822,1 mill. kroner i inntekter til fondene. Av dette utgjorde renteinntekter 25,2 mill. kroner. Omsetningsavgiften for de avgiftsbelagte produktene utgjorde 728,4 mill. kroner. I tillegg kom 42,4 mill. kroner overført fra jordbruksavtalen, som kollektivt dekker omsetningsavgift på hagebruksprodukter, samt avsetningstiltak i hagebrukssektoren og opplysningsvirksomhet for honning. Overproduksjonsavgiften på melk utgjorde 21,9 mill. kroner. Øvrige inntekter til fondene utgjorde 4,1 mill. kroner, og omfattet standardisert erstatning på egg, svin og fjørfekjøtt.

OMSETNINGSAVGIFTENE

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarer, med unntak av hagebruksprodukter som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiftene blir innbetalt av produsentene når de selger produkter sine. Avgiften blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Avgiftene fastsettes normalt ved årsskiftet, og revideres halvårlig, men de vurderes løpende gjennom året etter markedsituasjonen. Unntaket er kornsektoren der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni.

Omsetningsavgiftene 2025**Oversikt over endringer gjennom året:**

Produkt	Omsetningsavgift (kr per l/kg)													Maks satser fra 1.1.25	Maks satser fra 1.7.25	Overprod. avgift	
	F.o.m. 01.01.25	F.o.m. 06.01.25	F.o.m. 03.03.25	F.o.m. 31.03.25	F.o.m. 21.04.25	F.o.m. 30.06.25	F.o.m. 01.07.25	F.o.m. 28.07.25	F.o.m. 08.09.25	F.o.m. 15.09.25	F.o.m. 22.09.25	F.o.m. 29.09.25	F.o.m. 03.11.25				
Fjørfe																	
Egg	0,90					0,80											
Kalkun	0,26																
Kylling	0,26																
Kjøtt																	
Sau	1,80														2,50		
Lam	1,80						0,80	1,80							2,50		
Storfe	2,20		3,70	3,20	2,20	1,10				1,60	2,60	4,60	1,40	5,00			
Gris (inkl. purke/råne)	2,10	1,50												2,50			
Korn																	
Korn	0,01							0,055									0,075
Oljefrø	0,01							0,055									0,075
Erter, lupiner og åkerbønner	0,01							0,055									0,075
Melk																	
Kumelk	0,12							0,09									4,90
Geitmelk	0,12							0,09									4,90

For melk, egg og kjøtt av kylling og kalkun, fastsetter LMD avgiften. For kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsetter LMD maksimalsatser. Innenfor den øvre grensen fastsetter Omsetningsrådet de løpende avgiftene gjennom året, jf. tabellen ovenfor.

AVSATT OVER JORDBRUKSOPPGJØRET

For 2025 ble det avsatt 42,4 mill. kroner over underpost 70.11 Markedstiltak til kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk, avsetningstiltak til hagebruk og potet og opplysningsvirksomhet for honning. Midlene forvaltes av Omsetningsrådet.

KOSTNADER

De totale kostnadene ved markedsbalanseringen utgjorde 684,2 mill. i 2025, mot 750,9 mill. kroner i 2024. Det er først og fremst behovet for midler til avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak som varierer fra år til år etter graden av tilbudsoverskudd i de enkelte sektorene. Det vises til omtalen under de enkelte sektorene.

ÅRSRESULTAT

Regnskapet viser et overskudd på 97,8 mill. kroner i 2025, sammenliknet med 103,8 mill. kroner i overskudd i 2024. Dette omtales nærmere under de enkelte sektorene og rådets regnskap. Overskuddet legges til fondskapitalen som ved utgangen av 2025 utgjorde 678,1 mill. kroner. Dette tilsvarte en økning på 97,8 mill. kroner fra utgangen av 2024.

Sammendraget nedenfor viser forbruket av midler i 2025 i tusen kroner:

<i>I tusen kroner</i>	Avsetnings- tiltak ¹⁾	Pristap/ prisgevinst ²⁾	Produksjons- regulerende tiltak ³⁾	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet ⁴⁾	Sum sektorvis
Melk og melkeprodukter	149 421	-38 697		14 008	32 080	156 811
Kjøtt	203 715	-1 264	7 137	101 334	52 620	363 541
Hagebruk	4 605			1 940	34 128	40 673
Egg	42 238	-48		4 880	13 299	60 369
Fjørfe				10 749	17 661	28 410
Korn	28 506	-1 265		4 362	2 743	34 346
Sum alle sektorer	428 485	-41 275	7 137	137 273	152 531	684 150

¹⁾ Avsetningstiltak inkluderer administrasjonskostnader hos markedsregulator. På korn inneholder beløpet 16,4 mill. kroner til avsetningstiltak for bygg, et tiltak som løper fra september 2025 til september 2026.

²⁾ Negative beløp tilsvarer prisgevinst i reguleringslagringen.

³⁾ Produksjonsregulerende tiltak på kjøtt er i 2025 kalveslaktning

⁴⁾ Inkluderer midler til forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk, og Nyt Norge.

Markedsutvikling og tiltak

Foto: Oskar Puschmann

Melk

Foto: Colourbox.com

MARKEDSSITUASJONEN

Samlet leveranse av ku- og geitemelk til meieri var 1 547 mill. liter i 2025. Av dette var 18 mill. liter geitemelk. Melkekvotene ga rom for økningen i produksjon siden forholdstallet var satt til 1,2. Samlet gikk melkeleveransen opp med 67 mill. liter melk.

En liten andel av norsk melk leveres ikke til meieri, men foredles lokalt. Lokalt foredlet kumelk utgjorde 4,5 mill. liter kumelk i 2025, mens geitemelk utgjorde 1,1 mill. liter. Dette er hhv. tre promille av all kumelk, og seks prosent av all geitemelk.

Reguleringslageret av hvitost har vært høyt gjennom året. Ved inngangen til året var det kun 3 tonn på lager, mens det i desember var 5 124 tonn. På det høyeste var det 7 287 tonn ost på lager. Det ble lagt inn omtrent 6 900 tonn hvitost og pulver på lager i perioden desember 2024 til november 2025, noe som er omtrent 200 tonn under det maksimalt tillatte årlige kvantumet på 7 100 tonn som kan legges på lager.

OPPNÅDD PRIS

Jordbruksavtalepartene bestemte i 2024 å avvikle målprisen på melk fra 1. november 2024, og 2025 er dermed det første hele kalenderåret etter at volummodell melk trådte i kraft. Målprisen på melk er i WTO-avtalen definert som handelsvridende støtte. WTO-avtalen setter en grense for hvor mye slik støtte som kan gis, og målprisen ble avvirket for ikke å overskride denne grensen. Målprisen ble satt på det punktet der melken etter innsamling ble solgt videre til foredling på meieri. I volummodellen er målprisen erstattet av en prognostert gjennomsnittlig engrospris (PGE) som markedsregulator Tine SA setter.

I første halvår av 2025 ble PGE satt til 6,60 kr per liter og i andre halvår ble den satt til kr 6,93 per liter. Gjennomsnittsprisen for året fra Norsk Melkeråvare var kr 6,48 for kumelk og kr 7,27 for geitemelk.

Veid gjennomsnittlig noteringspris var i 2025 6,76 kr per liter, opp fra kr 6,39 per liter i 2024.

PRODUKSJON, IMPORT OG EKSPORT

Etter et år med økt etterspørsel etter de fleste meieri-produkter i 2024, økte etterspørselen noe i 2025, men mindre enn forventet. Dette førte til et stort overskudd av melk. Meieriselskap som deltar i prisutjevningsordningen for melk (PU) rapporterer inn bruken av melk. Disse rapportene gir et godt bilde på utviklingen i produksjonen av meieriprodukter. Rapporteringen fra 2025 viser at det ble brukt 1 549 mill. liter ku- og geitemelk til meieriprodukter. Dette var 60 mill. liter mer enn i 2024, som tilsvarer en økning på fire prosent.

Den økte tilgangen på melk gjorde at det ble produsert mer tørrmelk og ost enn i 2024. Det ble brukt om lag 2,3 prosent mer melk til produksjon av modnede oster til dagligvaremarkedet i 2025 enn året før. Økningen skyldes stor tilgang på melk, men det var også noe økt etterspørsel etter ost.

Det ble produsert 12 531 tonn tørrmelk i 2025, en økning på 24 prosent fra årets før. Reguleringslageret for skummetmelkpulver økte med 269 tonn i 2025.

Økningen av melk til produksjon av fersk ost fortsetter, og det ble produsert hele 17,8 prosent mer i 2025 sammenlignet med 2024. Videre økte bruken av melk til produksjon av søt, smaksatt melk med 6,2 prosent i 2025. Det ble også brukt om lag tre prosent mer melk til å produsere yoghurt og andre sure, smaksatte produkter til dagligvaremarkedet.

Produksjonen av drikkemelk til dagligvare gikk ned med en prosent. Etterspørselen etter og produksjonen av drikkemelk har vært fallende i mange år.

Samlet sett utgjorde importen i 2025 39 000 tonn. Dette er åtte prosent mer enn i 2024. Det er ost, yoghurt og smaksatt søt melk som utgjør de største gruppene av meierivarer som importeres til Norge. Det var import av smaksatt søt melk som økte mest i 2025.

Import av melkepulver, som var høy i 2024, ble kraftig redusert i 2025. Importen i 2024 hang sammen med underskuddet av melk i siste del av 2023 og i første kvartal 2024, og det var blant annet nedsatt tollavgiftsats på melkepulver i en periode. Importen i 2025 var på linje med det som var normalt i årene før 2024.

Import av flytende melk og fløte samt smør var i 2025 relativt liten og på linje med tidligere år. Import av myse har økt noe uten at det utgjør store mengder.

Eksporten av meieriprodukter økte i 2025. Myse er det største produktet i mengde, men det har også vært en betydelig eksport av smør og ost. Osteeksporten doblet seg fra 3 078 tonn til 6 178 tonn, og det er faste oster som står for økningen.

Relativt var det smøreksporten som hadde den største økningen relativt sett med en økning på 128 prosent fra 1 253 tonn i 2024 til 2859 tonn i 2025.

Eksportverdien økte med 70 prosent fra en verdi på 610 mill. kroner i 2024 til 1 036 mill. kroner i 2025. Økningen kom hovedsakelig fra økt eksport av smør og ost.

OMSETNINGSAVGIFT OG OVERPRODUKSJONSAVGIFT

Det ble krevd inn totalt 163,8 mill. kroner i omsetningsavgift og 21,9 mill. kroner i overproduksjonsavgift. Overproduksjonsavgiften var kr 4,90 per liter for ku- og geitemelk. Renteinntektene til fondet var på 2 mill. kroner.

Ved inngangen til 2025 var fondet på 53 mill. kroner. Ved utgangen av 2025 var fondets størrelse 55,2 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Totalt 111 mill. kroner av omsetningsavgiften ble brukt til avsetningstiltak i meierisektoren og til markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. Dette er omtrent 16 mill. kroner mer enn i 2024.

Kompensasjonen for reguleringskapasitet for 2025 er regnskapsført med 36 mill. kroner, en økning på 0,4 mill. kroner sammenlignet med 2024. Beregningen av kompensasjonen for 2025 fulgte bestemmelsene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fra 10. februar 2021.

Det ble ikke gjennomført prisnedskrivning av skummetmelk-pulver solgt til fôr i 2025.

Utbetalingen til prisnedskrivning av geitemelk solgt som fôr var på 3,2 mill. kroner i 2025. Dette er en økning på 0,1 mill. kroner sammenlignet med 2024.

Foto: Torhjem Tandberg

Kostnader til reguleringstransport ble 30 mill. kroner i 2025, en økning på omtrent 8 mill. kroner sammenlignet med 2024. Økningen skyldes at det har blitt transportert mer melk til regulering enn året før.

Til lagring av reguleringsprodukter ble det utbetalt 54 mill. kroner, en økning på omtrent 7 mill. kroner sammenlignet med 2024. Økningen skyldes høy melketilførsel og et overskudd av melk i 2025.

Kostnaden til mellomtransport av reguleringsprodukter, inkludert håndteringskostnader, utgjorde omtrent 5 mill. kroner, en økning på 3,6 mill. kroner sammenlignet med 2024. Grunnen til økningen er at beregningsmetoden for mellomtransport ble endret i forkant av regnskapet for 2025. Tine har i lengre tid opplyst om at kompensasjonen det har blitt søkt om mellomtransport for, har vært lavere enn de faktiske kostnadene. Den nye metoden sikrer dekning av alle reguleringsprodukter og reduserer manuelle prosesser, og at beregningsgrunnlaget for transportkostnader automatiseres. Beregningen av håndteringskostnader er uendret.

Salg til spesialmarkeder utgjorde totalt 5,9 mill. kroner i 2025. Dette er en økning på 1,3 mill. kroner sammenlignet med 2024. Det ble utbetalt 5,8 mill. kroner til Tine SA og 0,1 mill. kroner til Synnøve Finden AS.

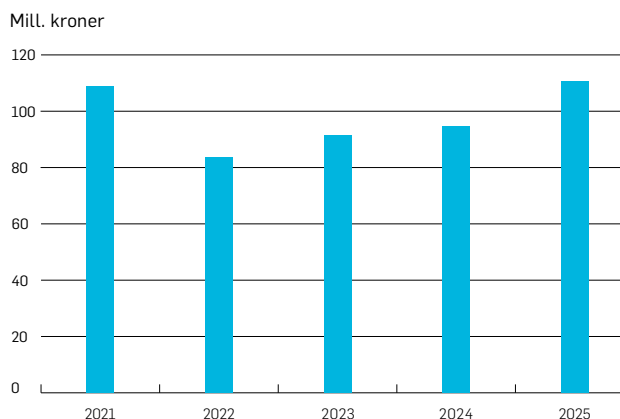
Prisnedskrivning av melk til skoler og barnehager utgjorde 3,5 mill. kroner, noe som er en økning på 0,1 mill. kroner sammenlignet med 2024.

Tine SA hadde en netto prisgevinst på 38,7 mill. kroner. Dette ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Dette er rundt 8 mill. kroner mer enn i 2024.

Omsetningsfondet for melk har til gode 329 000 kroner fra Tine SA som rente på mellomværende.

Tine SAs administrasjonskostnader var på 11,7 mill. kroner i 2025, en økning på 2,3 mill. kroner sammenlignet med 2024. Økningen skyldes at Tine blant annet har gjort en ny beregning av antall årsverk som går til markedsreguleringen.

Bruk av midler til avsetningstiltak i melkesektoren i perioden 2021–2025:

Samlet regnskap for avsetningstiltak og administrasjonsgodtgjørelse i melkesektoren:

I kroner	2025	2024
Prisnedskrivning av skolemelk	3 522 251	3 356 166
Reguleringskapasitet	36 030 000	35 400 000
Reguleringstransport	30 042 904	21 684 001
Mellomtransport og håndtering	4 967 383	1 412 031
Lagringskostnader	54 377 044	46 708 649
Salg til spesialmarkeder Synnøve Finden	74 428	126 229
Salg til spesialmarkeder Tine	5 803 458	4 490 537
Geitemelk til fôr	3 177 399	3 059 470
Skummetmelkpulver til fôr	-	-
Pristap/prisgevinst	-38 697 487	-30 580 710
Renteoppgjør	-329 718	-46 611
Markedsregulators administrasjonskostnader	11 755 650	9 423 520
Sum	110 723 312	95 033 282

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET**Faglige tiltak**

Geno, Norsk Sau og Geit (NSG), KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import og helsetjenesten for storfe) fikk til sammen utbetalt 14 mill. kroner i 2025 fra fondet for omsetningsavgift på melk. Av dette mottok Geno 7,3 mill. kroner, NSG 2,2 mill. kroner, KOORIMP 0,5 mill. kroner, og Helsetjenesten for storfe 4 mill. kroner.

NSG mottok blant annet 500 000 kroner til oppgradering av avlsdatabanken. Arbeidet med den nye avlsdatabanken er godt i gang, men er fortsatt ikke i drift.

Opplysningsvirksomhet

Det ble gitt 32 mill. kroner til opplysningsvirksomhet fra omsetningsmidler i 2025. Tilskuddene ble gitt til Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter (MELK), Norsk Gardsost, samt opplysningsvirksomhet i regi av Stiftelsen Norsk Mat.

Fordeling av midler til faglige tiltak i melkesektoren:

I kroner	2025	2024
MELK	28 256 632	27 348 497
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	2 422 500	2 422 500
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	901 000	901 000
Norsk Gardsost	500 000	-
Sum	32 080 132	30 671 997

Nytt av året var at Norsk Gardsost fikk støtte gjennom omsetningsmidlene til å arrangere NM i ost i 2025. Disse midlene ble brukt til blant annet markedsføring og presse, en egen fagsamling som satte fokus på melk og leie av lokaler. Finalekvelden var utsolgt, og ca. 300 oster ble bedømt. Det var også en god mulighet for nettverksbygging, da flere forskjellige ledd i meierisektoren var samlet på én plass.

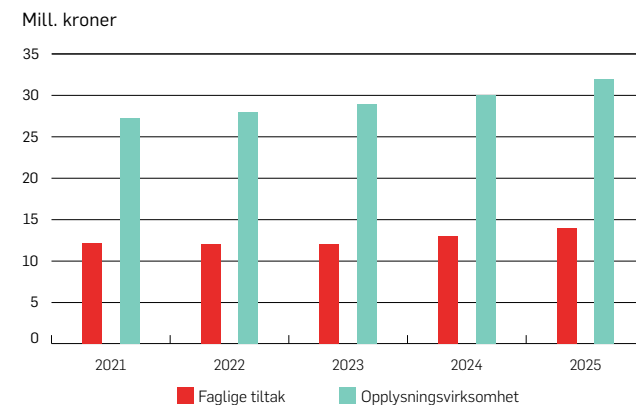
Stiftelsen Norsk Mat tildeles midler fra omsetningsavgiften for å drive mer forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og gjennomføre kampanjer for den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift bidro med 901 000 kroner til informasjonsvirksomhet for økologisk mat av økologisk mat, som er likt 2024. Videre ble det anvendt omtrent 2,4 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge i 2025.

MELK driver med merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieribransjen. Formålet er å øke kunnskapen om, og fremme forbruket av, norsk melk og meieriprodukter, blant annet gjennom deres egen nettside og ulike sosiale medier. MELK ble bevilget 28 256 632 kroner i 2025.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til deres hjemmeside, www.melk.no.

MELKs prosjektregnskap for de siste to årene:

I kroner	2025	2024
Forbruker	13 091 399	11 634 453
Samfunnsmiljø	1 415 380	1 270 697
Kompetansje, analyse, innsikt	1 218 394	1 197 327
Sum markedsaktiviteter	15 725 173	14 102 477
Sum personal- og driftskostnader	12 531 458	13 246 020
MELK totalt	28 256 631	27 348 497

Bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2021–2025:

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

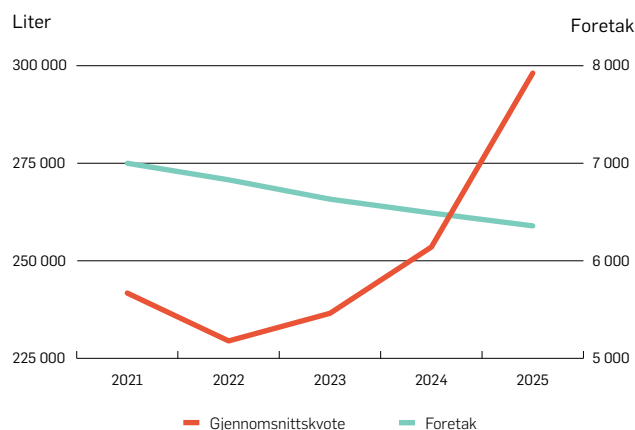
Kvotordningen for melk har som formål å tilpasse ku- og geitemelkproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet. Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk danner det formelle grunnlaget for ordningen. Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret for kvoteordningen, og LMD er klageinstans.

Kumelkproduksjon

I 2025 disponerte 6 356 foretak til sammen 1 896 mill. liter kumelkkvoter. Forholdstallet for disponibel kvote for kumelk var 1,20, og produksjonstaket var 840 000 liter.

Fra 2021 til 2025 var det en reduksjon fra 6 999 til 6 356 foretak med kumelkkvote, det utgjør en nedgang på 9 prosent. Gjennomsnittlig disponibel kvote per foretak økte i samme periode fra 241 784 liter til 298 228 liter ved forholdstall 1,20, og dette utgjør en oppgang på 23 prosent.

Utviklingen i gjennomsnittlig disponibel kvote og antall foretak med kumelkproduksjon de siste fem årene (2021–2025):

Geitemelkproduksjon

I 2025 var det 232 foretak med geitemelkkvote. Disse foretakene hadde til sammen en disponibel kvote på ca. 21,2 mill. liter. Forholdstallet for disponibel kvote for geitemelk var 0,95, og produksjonstaket var 350 000 liter.

Fra 2021 til 2025 var det en reduksjon fra 256 til 232 foretak med geitemelkkvote, det utgjør en nedgang på 9 prosent. I samme periode har gjennomsnittlig disponibel kvote økt fra 83 696 liter til 91 697 liter, dette er en økning på i underkant av 10 prosent.

Omsetning av melkekvoter

Det gjennomføres årlig kjøp og salg av både kumelk- og geitemelkkvote, dersom ikke annet vedtas i jordbruksoppgjøret. I 2025 ble det kun gjennomført salg av ku- og geitemelkkvote, og det var ikke mulig å kjøpe grunnkvote fra staten.

Ved salg kunne inntil 60 prosent av totalt salg selges til private kjøpere. Ved salg til staten var prisen staten betalte kr 4,00 per liter. Grunnkvote for kumelk solgt til staten ble ikke solgt ut igjen i 2025, men samlet opp for å kunne selges ut som rekrutteringskvote i Troms og Finnmark i 2026, til kr 1,00 per liter. Det ble bestemt i jordbruksoppgjøret i 2025 at 4 millioner liter skulle settes av til dette formålet.

Omsetning av kumelkkvote

I 2025 var det 71 selgere av kumelkkvote. Om lag 6,3 mill. liter grunnkvote ble solgt totalt, og 2,6 mill. liter grunnkvote ble solgt til staten.

Omsetning av geitemelkkvote

I 2025 var det 7 selgere av 356 224 liter geitemelkkvote totalt, og 142 491 liter grunnkvote ble solgt til staten. Staten videresolgte ikke geitemelkkvotene, så kjøpssummen på 569 964 kr ble finansiert over omsetningsavgiften.

Foto: Landbruksdirektoratet

Kjøtt

Foto: Landbruksdirektoratet

MARKEDSSITUASJONEN

Etter flere år med overskudd av storfe og svin endret markedssituasjonen seg til underskudd i 2025. For lam var markedet relativt i balanse, mens markedet for sau var i overskudd gjennom hele året. Dette innebar at reguleringslageret ved inngangen til året var på 7 512 tonn storfe, svin og sau, mens det ved utgangen av året var 916 tonn sau på lager.

Underskudd og behov for import av svinekjøtt

Markedet for svinekjøtt endret seg til underskudd tidlig i 2025. Ved inngangen av året var det 1 645 tonn svinekam på reguleringslager, herav 211 tonn svinekam. Det ble gjennomført partisalg på svinekam i starten av året på grunn av holdbarhet, til en kostnad på 1,8 mill. kroner. Reguleringslageret var tomt for svinekjøtt i løpet av mars. Underskudd i markedet medførte behov for import. Importen av svinekjøtt økte med 125 prosent i 2025.

Produksjonen av svinekjøtt økte i 2025, med 2,8 prosent fra 2024. På grunn av blant annet endringer i konsesjonsregelverket var det forventet en nedgang i antall slaktegriser i 2025, men antallet ble opprettholdt som følge av en stadig økende effektivitet i produksjonen. De siste årene har det blitt født flere griser per kull, og flere overlever.

Salget av svinekjøtt ble bedre enn forventet og gikk opp med 4,4 prosent, ifølge markedsregulator.

Nedgang i produksjon av storfekjøtt for fjerde år på rad

Markedet for storfekjøtt var preget av overskudd i perioden 2022–2024. Langvarig overskudd medførte at det også i starten av 2025 ble satt inn ekstra tiltak for å håndtere et forventet overskudd.

Omsetningsrådet vedtok tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører økt slakting av kalv av storfe i perioden januar–april. Rammen for tiltaket var på 5 000 kalver. Det ble slaktet 2 040 kalver under tiltaket til en kostnad på 7,1 mill. kroner.

Frysefradraget på storfe ble økt til inntil 30 prosent i første halvår for å stimulere til økt salg fra reguleringslager. For å få økt frysefradrag var aktørene forpliktet til å opprettholde kjøp over forsyningsplikten i fjerde kvartal i 2024.

Fra 2025 ble tiltaket prisnedskrivning ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder åpnet for alle aktører. Tiltaket hadde tidligere vært forbeholdt markedsregulator og ikke vært benyttet. 2025 var første gangen tiltaket ble benyttet, og det ble gitt prisnedskrivning for 20,6 tonn storfe til et beløp på 1,0 mill. kroner.

I løpet av 2025 endret markedssituasjonen seg til underskudd. Ved inngangen til året var det 5 044 tonn storfe på reguleringslager. I mai ble lageret tømt, og det var tomt resten av året.

Produksjonen av storfekjøtt falt for fjerde år på rad i 2025, og gikk ned med 3,8 prosent fra året før. Nedgangen var knyttet til nedgang i antallet dyr til slakt, mens slaktevektene økte i 2025. En av årsakene til økte slaktevekter var at Norturas tiltak med redusert pris for storfeslakt over 375 kg ble fjernet i mars. Gjennomsnittlig slaktevekt endte på nesten 285 kg, som var 0,8 prosent mer enn i 2024.

Engrossalget økte ifølge Nortura med 4,8 prosent i 2025. Med underskudd i markedet ble økt etterspørsel dekket av uttak fra reguleringslager og økt import. Importen økte med 67 prosent fra året før.

Fortsatt overskudd av sauekjøtt

Som i 2024 var markedet for lammekjøtt relativt i balanse i 2025, mens det var overskudd av sauekjøtt. Høye slaktevekter førte til økt produksjon av lammekjøtt, mens produksjonen av sauekjøtt gikk ned. Samlet gikk produksjonen av sau og lam opp med 1 prosent.

For lam var reguleringslageret tomt gjennom hele året. For sau gikk man inn i året med 823 tonn på lager. Lageret gikk ned i løpet av sommeren, men det bygde seg opp igjen gjennom høsten. Ved utgangen av året var det 916 tonn på lager som tilsvarer ca. 20 prosent av årsproduksjonen av voksen sau i 2025.

Prisnedskrivning ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder ble også benyttet for sau. Det ble solgt 5,7 tonn sauekjøtt under tiltaket til en kostnad på 0,1 mill. kroner.

Importen av kjøtt fra sau og lam økte med 44 prosent i 2025 sammenlignet med 2024. Dette var imidlertid omtrent på nivå med importen i 2023.

OPPNÅDD PRIS

Kjøtt er i henhold til jordbruksavtalen underlagt pris-systemet «volummodellen». Dette innebærer at markedsregulator Nortura fastsetter en planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for kjøttslagene storfe, svin og sau/lam for et halvår av gangen. De fastsetter også en prisløype som har som hensikt å i snitt ta ut PGE for perioden. Jordbruksavtalen definerer hvilke kvaliteter prisen skal noteres for og hvilke Nortura-anlegg som noteringen skal skje ved. Målsettingen er at gjennomsnittlig noteringspris for perioden blir tilnærmet lik PGE.

Svin

Markedsregulator fastsatte PGE for svin til kr 45,40 per kg for første halvår 2025, som var en økning på kr 0,50 per kg fra andre halvår 2024. PGE for andre halvår ble fastsatt til kr 46,90 per kg, en økning på kr 1,50 per kg. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,07 per kg under PGE i første halvår og kr 0,15 per kg under PGE i andre halvår.

Storfe

Markedsregulator fastsatte PGE til kr 74,30 per kg for første halvår, som var samme nivå som i andre halvår 2024. PGE for andre halvår ble fastsatt til kr 76,30 per kg, en økning på kr 2,00 per kg. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,11 per kg under PGE i første halvår, og kr 0,25 per kg under PGE i andre halvår.

Lam

Markedsregulator fastsatte PGE til kr 87,00 per kg for lam for første halvår 2025, som var en økning på kr 2,00 per kg fra andre halvår 2024. PGE for andre halvår ble fastsatt til kr 90,00 per kg, en økning på kr 3,00 per kg. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,55 per kg under PGE i første halvår og kr 0,13 per kg under PGE i andre halvår.

OMSETNINGSAVGIFTEN

For 2025 er det regnskapsført 419,6 mill. kroner i innbetalt omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 17,8 mill. kroner. Standardisert erstatning endte på 3,2 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift var ved inngangen av året på 407,4 mill. kroner. I løpet av året ble fondet økt med 72,8 mill. kroner til 480,1 mill. kroner.

Omsetningsrådet vedtok 6. november 2023 at målsatt størrelse for fondet for omsetningsavgift på kjøtt skal være 500 mill. kroner, fra tidligere 250 mill. kroner. Oppbyggingen har hatt som utgangspunkt at den skal være gjennomført innen 2026.

Maksimalsatsene for omsetningsavgiften på kjøtt fastsettes av LMD ut fra en forventet markedsituasjon. I 2025 var maksimalsatsen for sau/lam og svin på kr 2,50 per kg og kr 5,00 per kg for storfe.

Foto: Grethe Ringdal

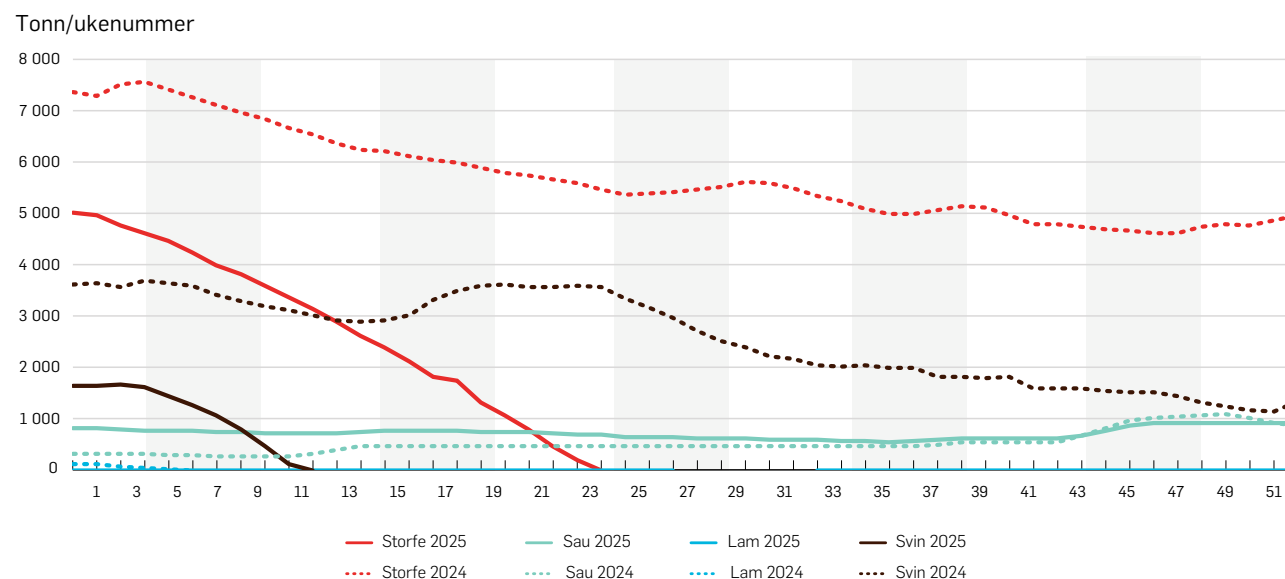

AVSETNINGSTILTAK OG PRODUKSJONSREGULERENDE TILTAK

Reguleringslageret var ved inngangen av året på 7 512 tonn totalt, og bestod av 5 044 tonn storfe, 1 645 tonn svin (herav 211 tonn svinekam) og 823 tonn sau. Ved utgangen av året var det 916 tonn sau på reguleringslageret, mens det var tomt for de andre kjøttslagene. Lageret ble tømt for svin i løpet av mars og for storfe i løpet av mai. Det var ikke lam på reguleringslageret i 2025.

Kostnadene ved reguleringslagring var særlig knyttet til storfe og svin, men også sau. I tillegg til reguleringslagring ble det gjennomført partissalg av svinekam, frysefradraget på storfe ble økt og det ble gjennomført tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører økt slaktning av kalv av storfe. Det ble også for første gang utbetalt prisnedskrivning ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder. Det var kun satser for storfe og sau i 2025, da markeds-situasjonen ved satsfastsetting tilsa at det ikke var behov for tiltaket for svin og lam.

Utviklingen i reguleringslageret for kjøtt 2024 og 2025:

Fordeling av midler til avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak for kjøtt de siste to årene:

I kroner	2025	2024
Reguleringslager ¹⁾	58 309 030	154 215 752
Frysefradrag	119 386 790	126 603 726
Ekstraordinære kostnader	0	2 023 005
Partissalg storfesortering	0	4 382 838
Partissalg svinekam	1 796 316	0
Tilskudd til økt slaktning av kalv av storfe	7 136 500	9 645 800
Tilskudd til forlenget opphold i smågrisproduksjonen	0	904 200
Prisnedskrivning ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder	1 115 405	0
Markedsregulators administrasjonskostnader	21 842 697	17 940 839
Sum avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak kjøtt	209 586 738	315 716 160

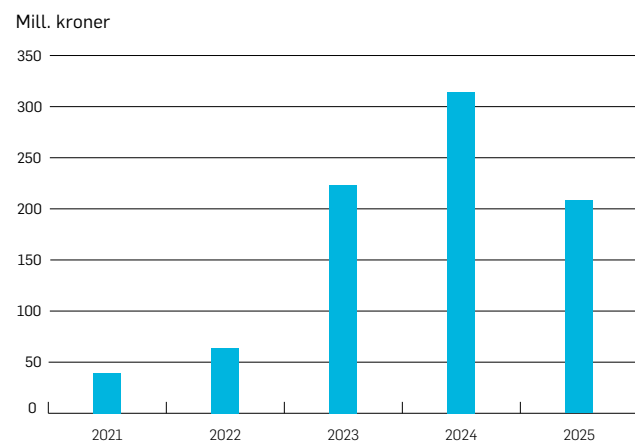
¹⁾ I posten inngår pristap/prisgevinst i perioden, samt forsikring.

Foto: Per Gunnar Aftret

Bruk av midler til avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak i perioden 2021–2025:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

For kjøtt gis det tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avl i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider med hele verdikjeden fra dyrevelferd og dyrehelse, via dyretransport og slakting til skjæring, foredling og prosess.

Det ble brukt 101,3 mill. kroner til faglige tiltak på kjøtt, finansiert over omsetningsavgiften:

I kroner	2025	2024
Forsøksvirksomhet, forskning og avl	39 564 000	41 994 000
Bærekraft og kosthold	4 679 371	4 197 448
Kommunikasjon, IT og økonomi	9 494 482	8 455 678
Helsetjeneste felles (Husdyrfag)	1 288 992	442 889
Husdyrkontrollene	11 454 925	10 976 639
Helsetjenesten for sau	3 758 781	3 587 837
Helsetjenesten for svin	6 152 702	6 727 645
Helsetjenesten for storfe	2 090 975	1 873 214
Dyrevelferd transport/slakt	1 592 482	1 862 482
KOORIMP	1 076 555	1 033 416
Skjæring og analyse	6 899 629	7 199 199
Prosess og produkt	1 381 333	2 942 463
Mattrygghet	2 501 502	3 628 498
Klassifisering	7 260 332	7 050 549
FoU	1 837 939	1 795 043
Ekstra FoU	300 000	300 000
Sum	101 334 000	104 067 000

Støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avl var på til sammen 39,6 mill. kroner. Dette er midler som brukes utenom Animalia. Norsvin fikk 15,2 mill. kroner, Norsk Sau og Geit fikk 3,7 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 0,5 mill. kroner til utviklingsprosjekter, TYR fikk 5,3 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 0,9 mill. kroner til prosjekter, Geno fikk 3,1 mill. kroner, Norsk Duroc fikk 9,3 mill. kroner, og ScanPig fikk 0,6 mill. kroner. I tillegg ble andre prosjekter støttet med midler i størrelsesorden 100 000–400 000 kroner.

Forsøksvirksomhet, forskning og avl har en nedgang i tildeling på 2,4 mill. kroner fra året før. I 2024 ble bevilgningen økt bl.a. pga. et tidsbegrenset prosjekt for konvertering av avlsbesetninger til SPF (spesifikk patogenfrihet) på svin, som bidro til at bevilgningen gikk ned i 2025 da disse kostnadene ikke skulle videreføres.

Foto: Animalia

Kalkyleskjæring på Animalias pilotanlegg

Omsetningsavgiften for storfe, svin og sau/lam har ifølge Animalia blant annet blitt brukt til følgende faglige tiltak:

- Femte og siste pulje i Dyrevelferdsprogram (DVP) sau ble innrullert.
- DVP storfe ble utvidet til å også gjelde besetninger med mindre enn ti storfe.
- Helsetjenesten for storfe har prioritert kompetansebygging på kalvehelse og kalvevelferd hos produsenter og rådgivere. En egen sjekklister for kalv er utarbeidet og inkludert i DVP.
- DVP svin har fått fornyet godkjenning av Mattilsynet, en digital helseattest er innført og det obligatoriske kurset om dyrevelferd hos svin «Holdning og handling» er nå gjennomført av produsenter for ca. 1 800 besetninger.
- Prosjektet «Screening av magesekker» har gitt næringen viktig ny kunnskap om magehelse hos svin.
- Gjennom året har kurset «Sau360» blitt utviklet, og det vil være klart for lansering i april 2026.
- Kurset «Ansvarlig legemiddelbruk» for produsenter ble ferdig utviklet i et samarbeid med Veterinærforeningen og KSL. Dette er blant annet en del av en ny KSL-standard for delegert medisinbruk for matproduserende dyr.
- Helsetjenestene for sau og storfe har arbeidet med informasjonsaktivitet bl.a. om blåtunge, ringorm og MRSA.
- Alle husdyrkontrollene er videreutviklet gjennom året, med ulike forbedringstiltak. En fellesnevner i arbeidet har vært sikrere og bedre dokumentert livdyrhandel.
- Utvikling av løsninger som gjør at norsk storfeføring kan møte kravene i EUs avskogingsforordning (EUDR) har hatt prioritet.
- Animalia har organisert bransjens felles arbeid med å øke leveranser av reine slaktedyr (storfe og småfe). Det er gjennomført revisjoner og rådgiving. Prosjektet «Cleanbulls» startet opp i 2025 og skal bedre kunnskapsgrunnlaget for råd og veiledning til storfebønder og slakteriene. Kurset «Renere storfe» har vært under utvikling og ferdigstilles i 2026.
- I prosjektet «EyeAM» er det utviklet en ny objektiv bedømmingsmetode med kamerateknologi og KI for skitne dyr på slakteri som er testet med suksess.
- Animalias IT-plattform har blitt utviklet for sanntids samhandling med slakteriene, slik at Animalia kan ta imot, strukturere, analysere og sende resultatene tilbake til slakteriene i løpet av få sekunder.
- «Hygenea Pork» startet i 2024. Målet er å dokumentere effekt av ulike metoder og tiltak som benyttes i Europa, identifisere beste praksis og hvordan norske slakterier kan utvikle enda mer effektive og sikre slaktemetoder basert på erfaringer fra andre land. Feltarbeidet er ferdigstilt i 2025 og Animalia har fått et unikt data-materiale som nå skal analyseres og rapporteres.
- Animalia har utformet og vedlikeholdt fem bransjeretningslinjer på mattrygghetsområdet. Animalia støtter opp bransjeaktørene i forbindelse med utbrudd og i diskusjoner med Mattilsynet, særlig hvor aktørene støter på generiske utfordringer.
- Animalia jobber for lik klassifisering i hele landet til enhver tid, gjennom oppfølging av slakterier og statistikk. Revisjon av klassifiseringshåndboka pågår.
- Klassifisering av gris utføres ved hjelp av Autofom eller GP7, og spesielt for GP7 kreves etterkontroll av at systemet brukes på korrekt måte ved alle slakteriene. Klassifisering av småfe ved bruk av lengdemåling ble innført medio 2024 og har vært i bruk i hele landet i 2025. Arbeidet med videreutvikling og forbedring av lengdemålingssystemet for både småfe og storfe pågår kontinuerlig. Samtidig er både ordinær slakteriklassifisering og ikke minst Animalias fasitklassifisering av småfe ute på anlegg viktig datagrunnlag i prosjektet «SAUTO», som er på god vei mot målet om å gjøre klassifiseringen av småfe ytterligere objektiv og automatisert. Prosjektet avsluttes i 2026.
- Animalias pilotanlegg for kjøttskjæring har hatt god produksjon gjennom året og levert data og kompetanse til kunder og brukere. I 2025 ble det oppdaget potensiell skjevhet i slakterimålt og nedskåret kjøttprosent hos gris. Dette avdekket behovet for disseksjonsforsøk i 2026.
- Instagramkontoen «Kjøttkunnskap» har vært en suksess med sin faglig sterke og likevel folkelige formidling av kunnskap om kjøtt.
- Det NMBU-eide prosjektet «CRC-3p» evaluerer sammenheng mellom humant kosthold og tykktarmskreft. Animalia har bidratt med fagkompetanse om sammenheng mellom tarmkreft og kosthold og på musemodellen, samt designet og produsert forsøksfôr på prosesspiloten.
- Animalia har prioritert faglig arbeid med bearbeidet kjøtt som en oppfølging av de nye kostrådene. Tidligere gjennomførte næringsstoffanalyser av egg og kjøtt er kommunisert i flere kanaler.
- Animalia har bidratt i landbrukets samlede arbeid med metanreducerende førmidler og bidrag i samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr.
- Den tredje utgaven av Landbrukets Bærekraftskonferanse ble arrangert i samarbeid med Norsk landbruksrådgivning og Landkreditt.
- Animalia har koordinert bransjens strategiske og tematiske innspill til NFR og FFL/JA.
- Animalia leder «International Meat Automation Congress» (iMAC). Det har i 2025 utløst et samarbeid mellom internasjonale leverandører og norske kjøttbedrifter om å utvikle automasjon tilpasset norske forhold. Målet er å bli en norsk og europeisk samarbeidshub innen automasjon i kjøttindustrien.

De totale kostnadene for Animalias avdeling for kjøtt ble på 134,7 mill. kroner, mot 121,1 mill. kroner i 2024. Av disse ble 61,8 mill. kroner finansiert av omsetningsavgiften på kjøtt, mens 72,9 mill. kroner kom fra annen inntekt som forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, omsetningsavgift på melk, salg av materiell med mer.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter: kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Opplysningsvirksomhet er et av tiltakene i markedsreguleringen. Matprat er OEKs hovedkanal.

OEKs budsjetttramme ble redusert fra 2024 til 2025. De har derfor gjennomført en rekke besparelser og revidert strategien ved å vurdere hvilke områder, satsinger og kompetanse som var kritiske for at OEK skulle oppfylle sin rolle og nå sitt formål i et økonomisk krevende år.

Hovedgrunnlaget for OEKs innsiktsarbeid i 2025 ble dannet av fire større forbrukerundersøkelser; «Dyrevelferd – forbrukerholdninger», «Kosthold og dietter», «Den norske matkulturen» og «Nordmenns kjøttadferd» («Kjøtt-tracker»).

OEKs årlige juleundersøkelse er en egen innsiktspilar for PR-arbeid i løpet av en av de viktigste sesongene for norsk kjøtt og egg. I tillegg har OEK gjennomført adhoc-undersøkelser om forbrukernes kjennskap til metanhemmere, samt flere andre mindre undersøkelser som OEKs eget forbrukerpanel hos Opinion AS.

Grill med Ole Bjørn – kampanje fra Matprat

Foto: Matprat, Opplysningskontoret for egg og kjøtt

Organisk innholdsmarkedsføring og betalte kampanjer innen mat, ernæring og bærekraft i alle OEKs kanaler har hatt til hensikt å levere innhold som oppleves som inspirerende, lærerikt og nyttig for forbruker. Innholdet og markedsaktivitetene var tilpasset sesonger, trender, forbrukeratferd og markedsbehov.

Gjennom året gikk fem større kampanjekonsepter som betalte medieaktiviteter i digitale kanaler: «Mat fra Matprat», «Zingko sau gris kylling ku», «Grill», «Smak på høsten» og «Jul». To av de nevnte konseptene inkluderte ernærings- og kostholdsaktiviteter med fokus på rødt kjøtt og jern. Mat fra Matprat hadde som målsetning å bygge preferanse for norskprodusert egg og kjøtt i kostholdet, samt sikre Matprats merkevareposisjon, mens «Zingko sau gris kylling ku» var et omdømmebyggende konsept tilpasset en yngre målgruppe og som ga innblikk i hvordan ulike husdyrproduksjonene foregår.

Store deler av eksisterende innhold knyttet til området ernæring, kosthold og helse har blitt revidert. Gjennom året har det vært flere publiseringer om kosthold med særlig fokus på rødt kjøtt.

OEK har produsert et bredt spekter av filmer, bilder, artikler, podkaster, samt innhold til sosiale medier. Innholdet er ment å bidra til økt innsikt og kunnskap blant forbrukere om norsk ressursgrunnlag for matproduksjon, husdyras rolle i norsk matsystem og for nasjonal matsikkerhet og beredskap.

OEK/Matprat opprettholdt en tydelig tilstedeværelse i redaksjonelle medier gjennom 2025, med 628 medieoppslag og en samlet potensiell rekkevidde på 66,9 millioner. Sistnevnte er en økning på 6,3 prosent fra året før. Særlig juleundersøkelsen og OEKs jernkampanje i juni ga god uttelling, med høy spredning via NTB og oppfølgings saker i flere redaksjoner.

Matprat.no oppnådde totalt 84,7 mill. økter i 2025. Det er en trafikkøkning på 19 prosent i 2025 sammenlignet med året før. OEK har prioritert teknisk tilpasning for å sikre at innholdet forblir synlig i KI-modeller som ChatGPT og Gemini.

OEK har lagt ned betydelige ressurser i sentrale prosesser av høy relevans for norsk mat- og landbrukssektor knyttet til ernæring, bærekraft og fremtidige matsystemer. Arbeidet til OEK har bestått av faglige gjennomganger, utredninger, bransjedialog, seminarer og offentlige høringsinnspill. Dette gjelder særlig arbeid med Meld. St. 25 (2024–2025): Klimamelding 2035 – på vei mot lavutslippssamfunnet, Matsystemutvalget og The EAT-Lancet Commission on healthy, sustainable, and just food systems.

OEK har prioritert styrket dialog, samhandling og samarbeid med egen bransje. OEK har i tillegg fortsatt med å ha et aktivt internasjonalt engasjement i International Meat Secretariat (IMS). Dette har gitt OEK tilgang til faglige nettverk og arenaer for dialog om ernæring, bærekraft og matsystemutvikling på tvers av land. Fram til november ledet OEK organisasjonens ernæringskomité. Deltakelse i IMS sitt styrende organ gir samtidig mulighet til å følge og bidra faglig i internasjonale prosesser og saker som også har eller kan få betydning nasjonalt.

OEKs bransjeside på matprat.no har blitt videreutviklet gjennom 2025 med kontinuerlig innholdsproduksjon og jevnlig utsending av nyhetsbrev. Dette har vært et av tiltakene med mål om økt deling av kunnskap og innsikt som OEK besitter og som er av høy relevans for egg- og kjøttbransjen.

OEK har videreført sitt samarbeid med Animalia knyttet til strategisk kommunikasjon på områdene ernæring, bærekraft og dyrevelferd i 2025.

Læreverket Matopedia for mat- og helsefag i grunnskolen har de siste årene vært et samarbeidsprosjekt mellom OEK, Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter (OFM) og opplysningsvirksomhet for brød og korn (OBK). OEK oppdaterte nettsiden med årsplaner for inneværende skoleår ved skolestart høsten 2025. I tråd med vedtak i OEKs bransjestyre i 2024, var 2025 siste driftsår for Matopedia.

Opplysningskontorene i landbruket og Stiftelsen Norsk Mat har videreført det omdømmebyggende samarbeidet om kampanjen «Hjemmelaga» (tidligere kalt «Heia Bonden»). Hensikten med kampanjen er å løfte frem innsatsen fra den norske bonden med engasjerende og visuelt innhold, som også løfter merkeordningen Nyt Norge.

Opplysningsvirksomhet i kjøttsektoren fordeler seg på følgende hovedposter:

I kroner	2025	2024
Administrasjon/drift	21 766 067	25 884 525
Konseptutvikling/produksjon/marketing	20 023 029	19 547 615
Kommunikasjon/samfunnskontakt	3 064 105	4 695 948
Samfunnsaktør	3 174 916	2 976 218
Digitalt	1 463 891	-
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	49 492 008	53 104 306
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	848 000	848 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	2 280 000	2 280 000
Sum opplysningsvirksomhet kjøtt	52 620 008	56 232 306

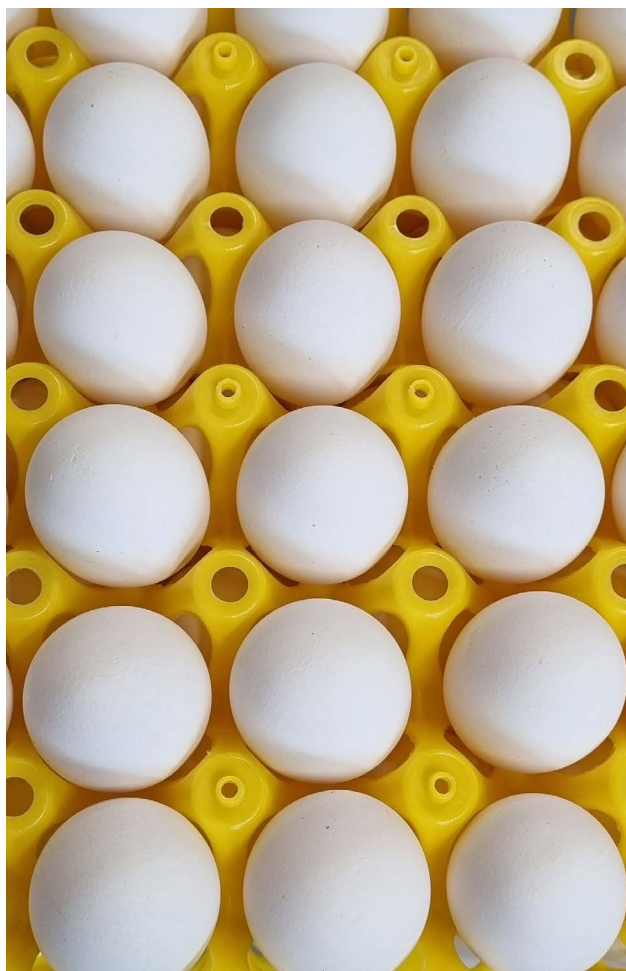
Bruk av midler til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak for kjøtt i perioden 2021–2025:

Mill. kroner

Fjørfe

Foto: Torbjørn Tandberg

EGG

Markedssituasjonen

Det var underdekning av norske egg i 2025. I flere år var det overskudd på egg i Norge, og tiltak ble satt i verk for å redusere produksjonen. Situasjonen endret seg i 2023, da var det mangel på egg i flere perioder og dette fortsatte i 2024 og 2025.

Eggpakteriene mottok 65 168 tonn egg, som er en økning på 3,2 prosent fra 2024. Engrossalget var på 68 027 tonn, mot 67 416 tonn året før, det vil si en økning på 0,9 prosent. I tillegg kommer direktesalget av egg, som i 2024 utgjorde 11 112 tonn (tall for 2025 vil først foreligge mot slutten av 2026).

Norskandelen av engrossalget av egg har historisk dekket 99–100 prosent, men var i 2024 på 95 prosent og 97 prosent i 2025. I år med underdekning øker importen slik at markedet kommer i balanse. Det var en spesiell situasjon mellom 2023 og 2025 med underdekning av norske egg, og samtidig var det historisk høye priser på egg internasjonalt. Landbruksdirektoratet satte ned tollavgiftsatsen på skallegg og heleggmasse disse årene for å legge til rette for import. Dette ble gjort for at norske egg i størst mulig grad skulle gå til konsummarkedet, og import skulle bidra til å dekke behovet for eggprodukter til industrien. Noe av skalleggimporten gikk også til norske dagligvarebutikker. I store deler av 2023, 2024 og 2025 lå prisene på skallegg og eggprodukter i EU over norsk pris, og i disse periodene har tollavgiftsatsen vært satt til null.

Salget varierte gjennom året med etterspørselstopper ved jul, påske og i mai og økte med 0,6 prosent til 68 027 tonn i 2025. Produksjonen økte med 3 prosent, og underdekningen ble dermed lavere enn i 2024 med 2 548 tonn i 2025 mot 4 261 tonn i 2024. Dette behovet ble dekket med import. Importen i 2024 og 2025 skiller seg dermed markant fra de forgående år. Imidlertid gikk importen av skallegg og eggprodukter ned med 36 prosent i 2025, etter å ha vært historisk høy i 2024.

Størstedelen var import av ferske skallegg, 2 234 tonn i 2025. I 2025 økte importen av helegg uten skall, fersk eller konservert. Dette kan for eksempel være heleggmasse, omelettmiks eller kokte egg i lake. Eksporten var på 381 tonn, en liten økning fra 354 tonn i 2024.

Egg er underlagt volummodellen, der markedsregulator fastsetter planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for et halvår om gangen. For første halvår 2025 ble PGE satt til kr 27,90 per kg, samme pris som i andre halvår 2024. I andre halvår økte PGE med 2,00 kroner til kr 29,90 per kg.

Omsetningsavgiften

Det ble betalt inn 64,6 mill. kroner i omsetningsavgift på egg, med en sats på kr 0,90 per kg for første halvår og kr 0,80 per kg for andre halvår i 2025. I tillegg ble det inntektsført renter med 1,2 mill. kroner og standardisert erstatning på 0,4 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for egg var per 1. januar 2025 på 31,6 mill. kroner og per 31. desember 2025 på 33,7 mill. kroner.

Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak

Året sett under ett var det en stor underdekning på 2 548 tonn for å oppnå balanse mellom tilførsel og etterspørsel. Midlertidig opphold i eggproduksjonen utgjorde en stor andel av reduksjonen av eggproduksjonen med nærmere 1 700 tonn egg i perioden 2022 til 2024. Redusert verpeperiode ble ikke benyttet i 2025.

Det ble lagt lite egg på reguleringslager gjennom året. Ved inngangen av året var reguleringslageret på 337 tonn, mens det ved utgangen av året var på 523 tonn. Kostnadene ved avsetningstiltak kom på 42,2 mill. kroner, en økning fra året før da avsetningstiltakene endte på 38,3 mill. kroner.

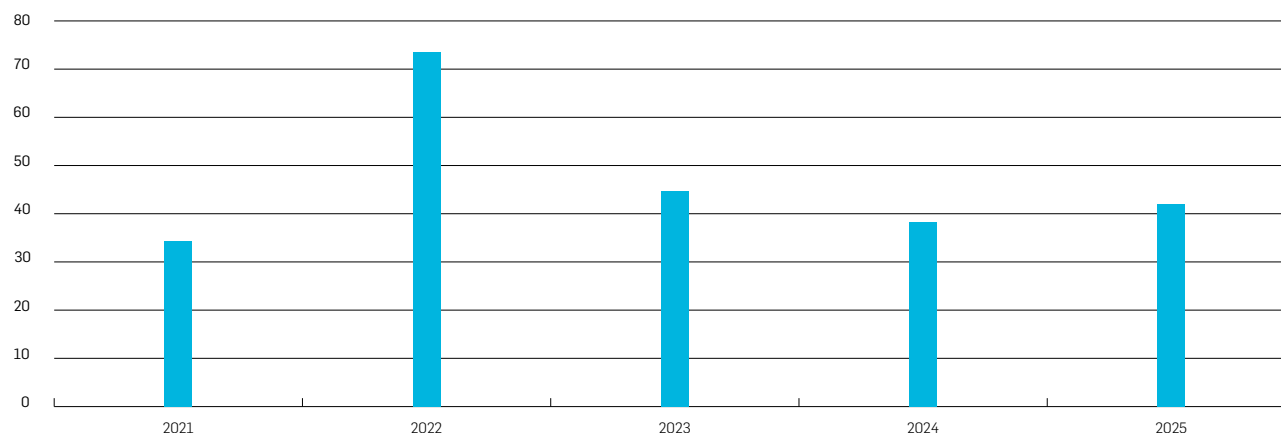
Det største avsetningstiltaket målt i kroner, var pris-kompensasjon for eggehvite, også kalt skillevirksomhet. Dette ble gitt for om lag 1 907 tonn eggehvite, en liten økning fra rundt 1 849 tonn i 2024. Til spesialmarkeder ble det levert 529 tonn skallegg med prisnedskrivning fra omsetningsavgiften, en liten nedgang fra 533 tonn i 2024.

Fordeling av midler på avsetningstiltak i eggsektoren i 2024 og 2025:

I kroner	2025	2024
Kjølelagring	423 335	652 783
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	185 694	169 770
Spesialmarkeder / skip i utenriksfart	1 586 788	1 599 732
Skillevirksomhet	33 164 321	29 375 711
Prisgevinst egg og eggprodukter	-48 495	-33 348
Renter av kapitalutlegg	8 064	35 603
Markedsregulators administrasjonskostnader	6 870 040	6 509 783
Sum avsetningstiltak egg	42 189 746	38 310 034

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for eggsektoren i perioden 2021–2025:

Mill. kroner

FJØRFEKJØTT

Markedssituasjonen

Etter at markedsreguleringen for fjørfekjøtt ble avviklet i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift kun for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Produksjonen av fjørfekjøtt endte på totalt ca. 121 370 tonn i 2025. Dette er en økning på 0,7 prosent fra året før. Produksjonen har i stort økt jevnt de siste årene. Markedet for hvitt kjøtt er stadig i vekst, og anses å være et magert, sunt og et relativt rimelig alternativ til mye annet kjøtt. Produksjonen av slaktekylling har relativt kort syklus og kan derfor respondere raskt på endringer i etterspørselen.

Totalt ble det slaktet 113 476 tonn kylling, som var en vekst på 2,4 prosent fra året før. Kalkun er det nest største fjørfeproduktet i Norge, og i 2025 ble det produsert 7 016 tonn kalkun. Dette var en tilbakegang på 16 prosent fra året før. I tillegg produseres det små mengder av annet fjørfe (høns, and, haner og gås).

Interessen for å importere fjørfekjøtt er lav. Det skyldes at den norske produksjonen av kyllingkjøtt i stor grad dekker etterspørselen, og at fjørfesektoren i Norge har god dyrehelse. Internasjonalt sliter sektoren med både salmonella og fugleinfluensa. Eksporten økte med tre prosent til 2 010 tonn i 2025. Eksporttallene ser større ut enn de i realiteten er, med hensyn til ordinær eksport, da utførsel under ordningen utenlands bearbeiding (UB) inngår i tallene. Dette kjøttet blir gjeninnført som import av bearbeidede produkter som nuggets, burgere og kyllingvinger med mer.

Omsetningsavgiften

I 2025 ble det innbetalt om lag 31,3 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene utgjorde om lag 1,2 mill. kroner. Omsetningsavgiften for fjørfekjøtt var på kr 0,26 per kg, som var en nedgang fra kr 0,28 per kg i 2024. Fondet for omsetningsavgift for fjørfe var per 1. januar 2025 på 35,7 mill. kroner, og per 31. desember 2025 på 39,7 mill. kroner.

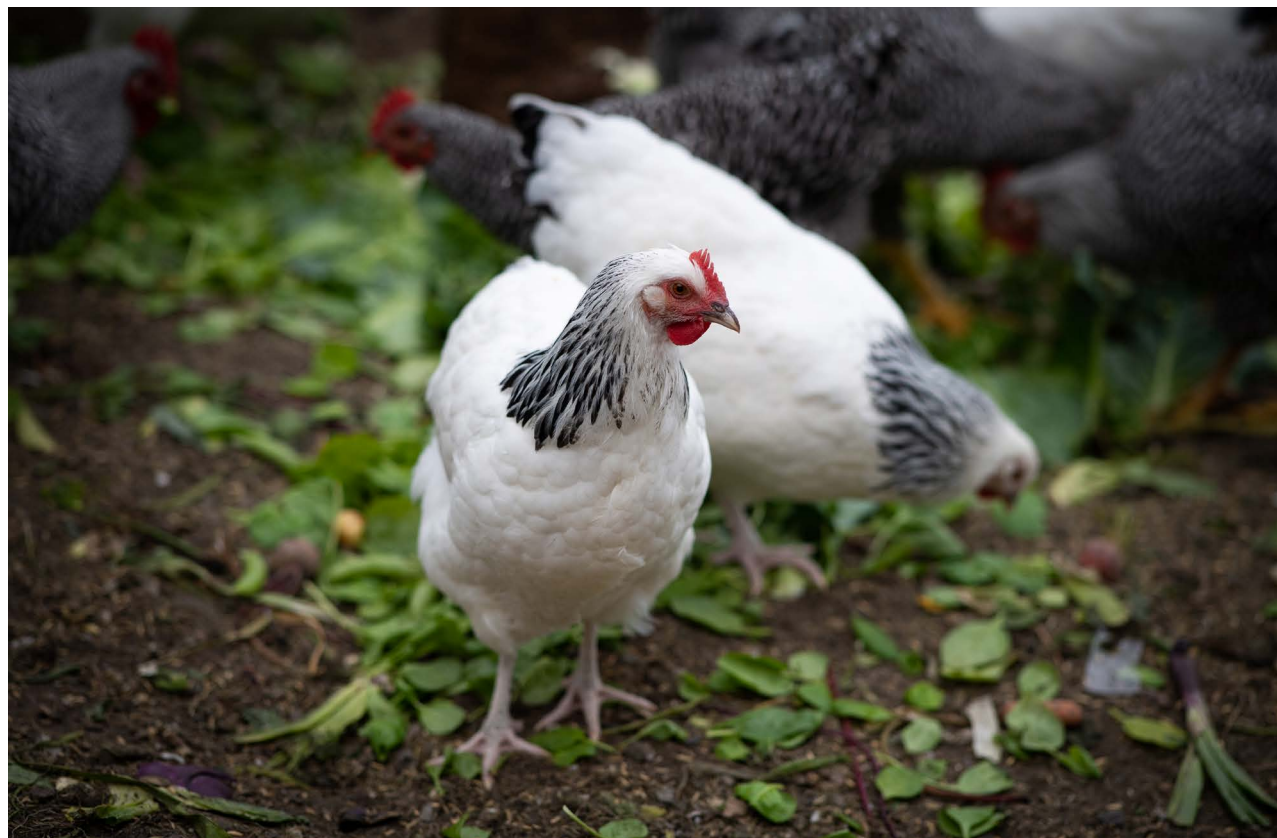

Foto: Landbruksdirektoratet

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Animalia driver faglig opplysningsvirksomhet overfor produsenter og bransjen som helhet med midler fra bl.a. fondet for fjørfe og fondet for egg. Til faglige tiltak på egg og fjørfekjøtt ble det i 2025 brukt 15,6 mill. kroner. Kostnadene for 2025 ble fordelt med 4,9 mill. kroner til egg og 10,7 mill. kroner til fjørfekjøtt. Dette er en nedgang i kostnadene grunnet at delfinansiering av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU hadde sitt siste utbetalingsår i 2024.

Omsetningsavgiften for egg og fjørfekjøtt har ifølge Animalia blant annet blitt brukt til følgende faglige tiltak:

- Dyrevelferdsprogrammene i verdikjeden for slaktekylling og kalkun er videreutviklet og oppdatert. Velferdsportal Fjørfe brukes også for disse.
- Helsetjenesten for fjørfe har prioritert beredskap både mot fugleinfluenza – for å unngå smitte i kommersielle fjørfehus – og koordinering i bransjen rundt påvisninger av salmonella hos fjørfehold. Det er også vektlagt å skissere omforente tiltak ved en eventuell påvisning av infeksjøs bronkitt.
- Det er gjennomført kalibreringsbesøk med kurs/prøve for tråputeskåring ved alle kalkun- og kyllingslakterier.
- Det er holdt ett båndkontrollkurs for fjørfeslakterier.
- Det er gjennomført samling for dyrevelferdsansvarlige ved fjørfeslakterier.
- Arbeidet knyttet til prosjektet «Foreldrevelferd» er videreført for å kartlegge utbredelsen av sår og luftveisproblemer hos rugeegghøner.

Foto: Animalia

Undersøkelse av tråputeskår, en viktig velferdsindikator på fjørfe.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver generisk og merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren gjennom portalen Matprat, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Det vises til kapittelet for kjøtt for flere detaljer om OEKs arbeid.

Sesongbasert innhold har vist seg å være spesielt viktig for egg. I 2025 valgte OEK å være til stede med egg i deres digitale og sosiale kanaler gjennom hele året for å kontinuerlig treffe på sesonger og forbrukerbehov. OEK har jobbet med å synliggjøre bredden og hvor anvendelig egg er til frokost, baking, desserter, lunsjretter og enkle hverdagsmiddager. Tiltakene inkluderte ukemenyer, temasider, innhold på ernæring og bærekraft inkludert matsvinn, samt mat- og merkedager. Prioriterte aktiviteter var blant annet påske, festmåneden mai og jul, hvor egg ble profilert som en anvendelig råvare og med en sunnhet- og helseinngang. I tillegg har OEK jobbet med å styrke kunnskapen om eggets ernæringsmessige fordeler, om mattrygghetsperspektivet og gi praktiske tips som gjør råvaren lett å bruke i hverdagen.

Kylling og kalkun har av OEK blitt posisjonert som anvendelige råvarer som er lett å like og lett å lykkes med gjennom kobling mellom sesong, anledning og forbrukerbehov, og en bred miks av innhold i nyhetsbrev, podkast, kampanjer og organiske uttak. Gjennom 2025 hadde OEK fem store digitale kampanjer. Blant annet konseptet «Zingko Sau Ku Gris Kylling», som var en omdømmesatsing for norsk matproduksjon og viser Oslo-jenta Zingko sine refleksjoner og læringsprosess om hvordan produksjonen av norsk kylling foregår.

I tillegg til midler til OEK mottar Stiftelsen Norsk Mat midler til opplysningsvirksomhet, for forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og til det generiske opprinnelsesmerket for norsk mat, Nyt Norge. Tildelingen i 2025 var på samme nivå som året før for Nyt Norge og en økning for økologisk mat.

Foto: Matprat. Opplysningskontoret for egg og kjøtt

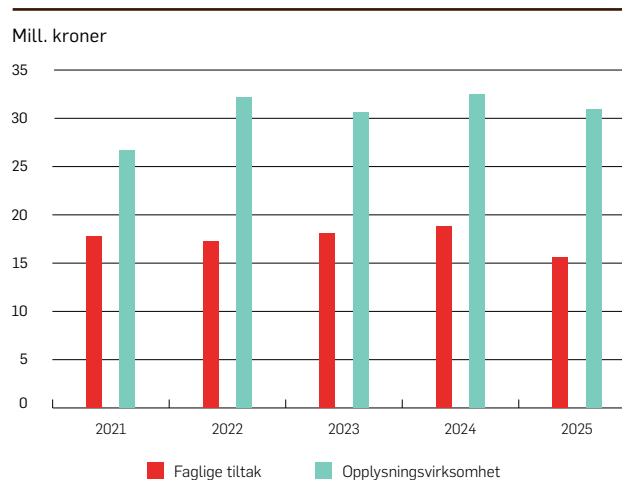
Matlaging på Vianvang med Arne Brimi - kampanje fra Matprat

Kostnader til opplysningsvirksomhet i eggsektoren i 2024 og 2025:

I kroner	2025	2024
Administrasjon/drift	5 676 766	6 556 589
Konseptutvikling, produksjon og marketing	5 323 464	5 088 027
Kommunikasjon og samfunnskontakt	810 507	1 020 001
Samfunnsaktør	715 394	768 952
Digitalt	381 794	0
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	12 907 926	13 433 570
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	106 000	106 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	285 000	285 000
Sum	13 298 926	13 824 570

Kostnader til opplysningsvirksomhet i fjørfekjøttsektoren i 2024 og 2025:

I kroner	2025	2024
Administrasjon/drift	7 475 215	8 743 493
Konseptutvikling, produksjon og marketing	7 014 613	6 853 834
Kommunikasjon og samfunnskontakt	1 042 311	1 276 402
Samfunnsaktør	942 037	1 061 037
Digitalt	502 750	0
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	16 976 926	17 934 765
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	185 500	185 500
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	498 750	498 750
Sum	17 661 176	18 619 015

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i egg- og fjørfe-sektoren i perioden 2021–2025:**Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak for egg og fjørfe i perioden 2024–2025:**

I kroner	2025	2024
Egg	4 880 000	6 201 333
Fjørfe	10 749 000	12 622 000

Hagebruksprodukter og poteter

Foto: Landbruksdirektoratet

MARKEDSSITUASJONEN

Ved inngangen til 2025 var det en stabil tilgang på norske grønnsaker og poteter. Gjennom vinteren holdt produktene seg godt på lager og det var jevnt over god tilgang frem mot ny norsk sesong.

Til tross for klimatiske utfordringer i enkelte områder, endte 2025 med avlinger omtrent på normalnivå for de fleste kulturer. Det var god tilgang på norske lagringsprodukter ved utgangen av året.

I avtaleåret 2024–2025 oppnådde ni av tolv kulturer målpris. Kulturene som ikke oppnådde målpris var epler, løk og purre. Verdiuttaket i markedet for frukt og grønnsaker var 52 mill. kroner høyere enn det målprisen la opp til. Også for poteter var verdien om lag 52 mill. kroner høyere enn hva målprisen la opp til.

I andre halvår 2025 oppnådde ni av tolv kulturer målpris. Epler, purre og hvitkål oppnådde ikke målpris. Verdiuttaket for poteter var 7 mill. kroner høyere enn det målprisen legger opp til dette halvåret, og for grønnsaker og frukt var uttaket 20 mill. kroner høyere.

Potetsesongen 2025

Det registreres lagerbeholdninger av konsum- og industri-poteter ved fire faste datoer gjennom sesongen, 1. november, 1. januar, 1. mars og 15. april. I 2024 ble lagertellingen i november, etter ønske fra aktørene i bransjen, flyttet fra 1. november til 15. november.

Ved lagertellingen 1. november ble det registrert totalt 189 970 tonn klasse 1 på lager, mot 155 493 tonn 15. november 2024 og 129 530 tonn 1. november 2023. Det var, med andre ord, 22 prosent mer på lager i 2025 enn i 2024, og 47 prosent mer enn i 2023. Dette er totaltall der både poteter til ordinært konsum og til industriell bearbeiding inngår. Avlingene ble større enn det som graveprøvene i uke 35 tilsa.

Det er bare adgang til å iverksette reguleringstiltak for poteter til ordinært konsum. Kvantumet konsumpoteter ved tellingen 1. november lå 31 prosent over nivået 15. november 2024, og 50 prosent over nivået 1. november 2023. Avlingene lå derimot nærmere nivået i de foregående årene.

Det er Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) som gjør en vurdering av behovet for å iverksette avsetningstiltak for konsumpoteter. Vurderingen gjøres blant annet på basis av resultatet av beholdningsregistreringen av konsumpoteter i november. I 2025 vurderte GPS at det ikke var behov for å iverksette avsetningstiltak for konsumpoteter. En forventet at det ville bli behov i markedet for hele volumet som lå på lager.

En god frukt sesong

Det var en god frukt sesong i 2025 med en totalmengde på cirka 12 600 tonn epler, pærer, plommer og moreller. Dette var nesten 500 tonn mer enn i 2024, men drøyt 1 100 tonn mindre enn i rekordåret 2023.

Totalavlingen av epler klasse 1 endte på 10 837 tonn, nesten 30 prosent høyere enn gjennomsnittet de siste ti år. Av disse ble 1 605 tonn epler kl. 1 reguleringslagret. 1 161 tonn klasse 1 ble levert til fabrikk. Tilsvarende tall for 2024 var 1 332 tonn epler på reguleringslager og 712 tonn regulert til fabrikk.

Det var også en god sesong for pærer og moreller. Pæreavlingen, nå med Celina som hovedsort, endte på 495 tonn. Dette er nesten en dobling sammenlignet med gjennomsnittet for de siste ti år. Morellavlingen endte på 586 tonn, nesten 10 prosent over siste ti års gjennomsnitt.

Plommeavlingen endte på 685 tonn, omtrent en halvering sammenlignet med gjennomsnittet for de siste ti år. Årsaken til nedgangen var utfordrende vær under pollineringen med påfølgende angrep av plommeveps.

Foto: Callanbox.com

OMSETNINGSAVGIFTEN

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren blir i sin helhet bevilget over jordbruksavtalen. For 2025 ble det bevilget 42,4 mill. kroner på underposten avsetningstiltak i hagebrukssektoren. Det fremgår i Jordbruksavtalen for 2024–2025 at 1,5 mill. av bevilgningen skulle brukes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter i regi av Norges Birøkerlag.

Til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble fondet for omsetningsavgift hagebruk belastet med 34,6 mill. kroner. Det ble gjennom året brukt vel 4,6 mill. kroner til avsetningstiltak i eple og til administrasjon av avsetningstiltak i eple og konsumpoteter. Fondet for omsetningsavgift hagebruk ble belastet med cirka 1,1 mill. kroner til Omsetningsrådets administrasjon og drift.

Inkludert rente for 2025 på 1,6 mill. kroner, var fondet ved årets slutt på 25,7 mill. kroner, mot 23,4 mill. kroner året før.

AVSETNINGSTILTAK

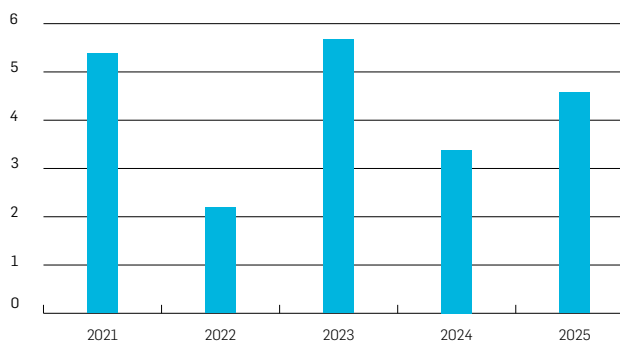
GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet. I 2025 vedtok Landbruksdirektoratet, i tråd med delegert myndighet fra Omsetningsrådet, at inntil 4 000 tonn epler kunne reguleringslagres. Resultatet ble en kostnad på nesten 2,0 mill. kroner til reguleringslagring av 1 605 tonn epler. I 2025 ble det gjennomført fabrikklevering av 1 161 tonn epler kl. 1. Nesten 1 137 tonn av eplene ble høstet i 2025, mens 24 tonn ble høstet i 2024, men regulert til fabrikk på nyåret i 2025. Tilskuddet til fabrikklevering utgjorde vel 1,9 mill. kroner. Det ble ikke gjennomført reguleringsstiltak for potet dette året.

Utgifter til avsetningstiltak på grøntområdet i 2024 og 2025:

I kroner	2025	2024
Reguleringslagring av epler	1 956 640	1 621 200
Fabrikklevering av epler	1 920 766	1 159 863
Administrasjon	728 000	663 502
Sum	4 605 406	3 444 565

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for hagebruksprodukter de fem siste årene:

Mill. kroner

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Til faglige tiltak i regi av GPS og Fagforum Potet ble det utbetalt vel 1,9 mill. kroner i 2025.

Fordelingen av midler til faglige tiltak i hagebrukssektoren:

I kroner	2025
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	1 000 000
Fruktlagerinspektøren	740 000
Fagforum Potet	200 000
Sum	1 940 000

GPS gjennomførte, etter samme opplegg som tidligere år, produsentrettet rådgiving for å bedre markedstilpasningen for hagebruksproduktene og for å bedre produktkvaliteten. GPS gjennomfører blant annet de ukentlige prismøtene, og utarbeider ukentlige markedsmeldinger. Virksomheten er delvis finansiert som faglig tiltak.

Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Stillingen utgjør et halvt årsverk og er i sin helhet finansiert som faglig tiltak. Inspektøren driver rådgivning overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer også arbeidet med markedsbalanseringstiltak, utarbeider prognoser, og deltar på møter i produsentlag.

Fagforum Potet (FFP) har som mål å øke ressursutnyttelsen innen forskning, utvikling og rådgivning, og økt verdiskaping for norske poteter. FFP er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk Landbruksrådgiving og store deler av potetbransjen. I 2025 fortsatte Fagforum Potet arbeidet med rekruttering til potetsektoren, samt videreutvikling av nettstedet www.potet.no. I tillegg avholdt FFP bransjemøte hvor blant annet prosjektresultater, settepoteter, og plantehelse var tema.

Opplysningsvirksomhet i hagebrukssektoren

Det ble bevilget i overkant av 32,6 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2025. Tilskuddene ble gitt til Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), og til opplysningsvirksomhet i regi av Stiftelsen Norsk Mat.

Fordeling av midler til opplysningsvirksomhet i hagebrukssektoren:

I kroner	2025	2024
Opplysningskontoret for frukt og grønt	30 672 817	28 919 833
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	1 425 000	1 425 000
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	530 000	500 000
Sum	32 627 817	30 844 833

Opplysningskontoret for frukt og grønt er en merkenøytral stiftelse som skal bidra til å stimulere til økt totalforbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge. OFG finansieres via en kollektivt dekt omsetningsavgift på hagebruksprodukter som bevilges over Jordbruksavtalen. I tillegg mottar OFG midler fra Helsedirektoratet som finansierer Skolefruktordningen.

OFG sin visjon er at frukt og grønt skal være naturlig til alle måltider. OFG skal være en aktiv part for at nasjonale målsettinger for grøntsektoren og for helsesektoren skal nås. OFG har også et fokus på norske varer, spesielt i norsk sesong. I tillegg skal OFG arbeide for å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold.

OFG drifter nettsiden Frukt.no som bidrar med inspirasjon og oppskrifter. Nettsiden inneholder også temasider om frukt, bær og grønnsaker, norske råvarer i sesong og informasjon om hvordan forbrukerne kan redusere matsvinn. OFG drifter også nettsiden grøntinnsikt.no som inneholder statistikk om volum, norskandel og omsetning i dagligvare. I tillegg er OFG til stedet på Facebook, Instagram og TikTok.

OFG har gjennom året gjennomført en rekke aktiviteter og prosjekter både i egen regi og i samarbeid med aktører som Stiftelsen Norsk Mat og de andre opplysningskontorene i landbruket. For mer informasjon om OFG sine aktiviteter vises det til deres årsrapport for 2025.

Hovedposter for bruk av omsetningsavgiftsmidler i OFGs regnskap for de to siste årene:

I kroner	2025	2024
Administrasjon	11 037 813	11 039 466
Langsiktige holdningskampanjer	1 441 739	1 048 069
Forbrukerkommunikasjon	11 430 846	10 952 751
Markedsundersøkelser	1 348 312	1 232 488
Presseaktiviteter	2 950 471	2 647 701
Samarbeidsprosjekter	601 392	595 919
Videreutvikling av web m.m.	1 862 244	1 403 439
Netto kostnader	30 672 817	28 919 833

Stiftelsen Norsk Mat har ansvar for forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Dette finansieres av omsetningsavgiften, samt midler avsatt over jordbruksavtalen. I 2025 ble det utbetalt totalt 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til dette formålet, og fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 0,5 mill. kroner til aktiviteten.

Stiftelsen Norsk Mat driver også det generiske opprinnelsesmerket for norsk mat, Nyt Norge. Merkeordningen skal gjøre det enkelt for forbrukerne å velge norske matvarer i butikken. Markedsføringen av Nyt Norge finansieres blant annet via omsetningsavgiftsmidler. I 2025 utgjorde dette totalt 7,1 mill. kroner, og fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 1,4 mill. kroner til aktiviteten.

Opplysningsvirksomhet for honning

Norges Birøkerlag har siden 2024 drevet generisk opplysningsvirksomhet for honning. Birøkerlaget har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) om kjøp av markedsføringstjenester. Den generiske markedsføringen formidles gjennom nettsiden Matprat.no.

I Jordbruksavtalen for 2024–2025 ble det satt av 1,5 mill. kroner til opplysningsvirksomhet for honning i regi av Norges Birøkerlag. I 2025 har Birøkerlaget kjøpt tjenester av OEK for nesten 1,1 mill. kroner, resterende, cirka 0,4 mill. er midler til arbeid i regi av Birøkerlaget.

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for hagebruk 2021–2025:

Korn

Foto: Dan Aarnild, NIBIO

MARKEDSSITUASJONEN

Kornåret er definert til å vare fra og med 1. juli til og med 30. juni påfølgende år. I en oppsummering av kalenderåret 2025 er det innhøstingen i kornåret 2024/2025 som er den sist avsluttede sesongen. Regnskapet tar for seg de inntekter og kostnader som fant sted i kalenderåret 2025. Kornåret 2025/2026 blir også omtalt basert på foreløpige tall.

Sesongen 2024 var tilnærmet en normalsesong, etter to sesonger med store variasjoner. Kornmottakene tok imot 1 199 700 tonn salgskorn inkludert oljefrø, erter og åkerbønner fra innhøstingen i 2024. Hvete utgjorde 228 100 tonn, derav 70 500 tonn mathvete tilsvarende 31 prosent, inklusive spelt.

Tabellen under viser klassefordeling av matkorn for kornåret 24/25:

	Kvantum (tonn)	Fordeling (%)
Klasse 1	3 376	5
Klasse 2	18 472	26
Klasse 3	12 233	17
Klasse 4	36 421	52
Sum	70 502	100

Målpris ble oppnådd for kornåret 2024/2025, se tabell under.

<i>I øre per kg</i>	Målpris	Oppnådd noteringspris	Avvik
Mathvete	500	500	0
Matrug	422	422	0
Bygg	403	403	0
Havre	390	390	0

Markedsregulator varslet tidlig at overproduksjon av bygg kunne bli en utfordring høsten 2025, grunnet stort såfrøsalg av yterike sorter, noe som viste seg å slå til.

Prognosen for 2025-avlingen per 13. mai 2026 tilsier et salgskvantum, inklusive erter, oljefrø og åkerbønner, på 1 258 600 tonn, hvorav en rekordstor byggavling på 696 000 tonn. Av totalen er 267 000 tonn hvete, hvorav 161 600 tonn eller 61 prosent mathvete. Prognosen er 106 prosent av snittet av tilgangen de siste 5 år.

OMSETNINGSAVGIFTEN

Omsetningsavgiften ble fastsatt til kr 0,01 per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2024 til 30. juni 2025. Grunnet utsiktene til stort behov for regulering av 2025-avlingen, ble satsen satt opp til kr 0,055 per kg for perioden 1. juli 2025 til 30. juni 2026. Satsene lå innenfor rammene for maksimal-satsene, som var kr 0,04 per kg for 2024/2025-sesongen og kr 0,075 per kg for 2025/2026-sesongen.

For kornåret 2024/2025 ble det innbetalt 12,0 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. I kalenderåret 2025 ble det imidlertid innbetalt hele 49,1 mill. kroner i omsetningsavgift. Fondet ble godskrevet med 1,4 mill. kroner i renter for 2025. Saldo for fondet per 1. januar 2025 var på 29,3 mill. kroner og ved årets slutt på 43,7 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Det ble i begrenset grad benyttet avsetningstiltak i kornåret 2024/2025. Det ble overlagret 7 100 tonn bygg og 6 500 tonn havre.

Tabellen under viser utgifter til avsetningstiltak i kornsektoren for 2024-høsten, kostnadsført i 2025, sammenlignet med året før:

I kroner	2025	2024
Overlagring	4 686 000	0
Prisgevinst overlagring	-1 265 000	0
Administrasjon	6 150 000	5 424 658
Sum	9 571 000	5 424 658

I oktober 2025 ble det gjort vedtak om midlertidig tiltak for å avhjelpe stor tilførsel av bygg. Tilskudd for bruk av bygg til kraftfôr og kompensasjon for utsatt levering på «dobbel mottaksplikt». Førstnevnte tiltak har et kostnadsestimert på ca. 50 mill. kroner og 16,4 mill. kroner er kostnadsført i 2025. Denne kostnaden vises ikke i tabellen over. Tiltaket løper til september 2026.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Korn-, mølle- og bakerbransjen er enige om en generisk opplysningsvirksomhet for brød og korn gjennom tjenestekjøp fra OEK (opplysningskontoret for egg og kjøtt). Virksomheten er finansiert med midler fra fondet for omsetningsavgift på korn og midler fra mølle- og bakerbransjen. Samlet bidrag fra bransjen i 2025 var på 2,45 mill. kroner. Over fondet for omsetningsavgift på korn ble det bevilget 2,44 mill. kroner.

Det ble anvendt i alt 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk, hvorav fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 79 500 kroner. Videre ble det anvendt totalt 7,1 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 213 750 kroner til aktiviteten.

I tillegg bidro fondet for omsetningsavgift korn til faglige tiltak gjennom prosjektene Partnerskap for norsk mat-korn og planteproteiner, Prohøst og Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster med hhv. 865 000 kroner, 50 000 kroner og 50 000 kroner.

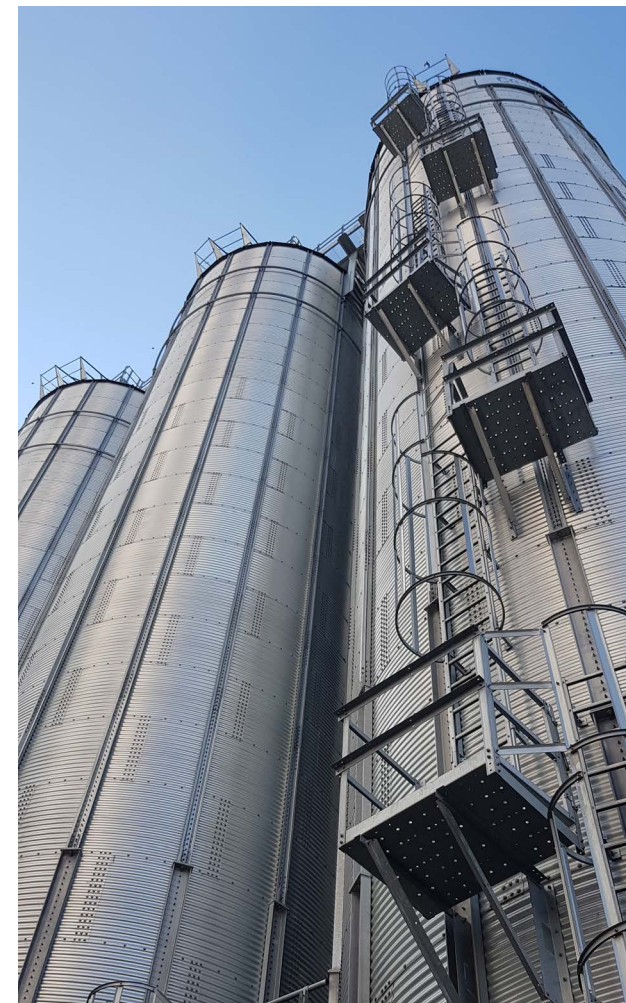

Foto: Kari Helen Teifer

Opplysningsvirksomhet i kornsektoren de to siste årene:

I kroner	2025	2024
Opplysningsvirksomhet for brød og korn	2 444 657	2 400 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	213 750	213 750
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk mat	75 000	79 500
Sum	2 733 407	2 693 250

I desember 2025 vedtok Omsetningsrådet å bevilge inntil 15 mill. kroner til delfinansiering av Graminors speed-breeding anlegg i perioden 2026 t.o.m. 2028. Dette vil bidra til raskere og mer presis sortsutvikling.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i kornsektoren 2021–2025:

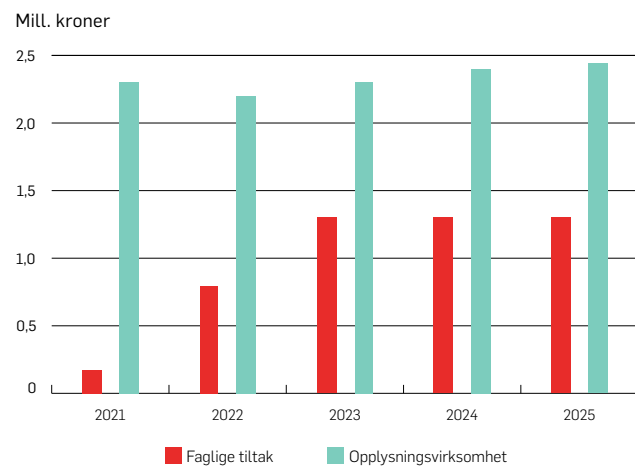

Foto: Landbrukssektoren

Regnskap for omsetningsavgiftene

Foto: Oskar Puschmann

Resultatregnskap 2025

Mottatte omsetningsavgifter, overprod.avgift og bevilgninger (hele tusen kroner)	Spesifikasjon i noter	2025	2024
Mottatt omsetningsavgift	1	728 438	817 450
Mottatt overproduksjonsavgift	1	21 937	-423
Andre inntekter	1	46 521	43 919
Sum inntekter		796 896	860 946
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	1	394 346	457 924
Faglige tiltak	1	137 273	138 520
Opplysningsarbeid	1	142 756	144 641
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 650	2 650
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	7 125	7 125
Statlig oppkjøp av melkevoter	2	10 849	854
Tap på fordringer		0	53
Sum bevilgninger		694 998	751 766
Disponible omsetningsavgiftsmidler		101 898	109 180
Administrasjons- og andre kostnader	3	29 335	28 408
Finansinntekter	1	25 241	23 015
Sum andre poster		-4 094	-5 393
Årsresultat		97 804	103 787

Balanse per 31.12.2025 (i tusen kroner)

Eiendeler	Spesifikasjon i noter	2025	2024
Finansielle anleggsmidler			
Driftskredittlån	4	38 000	240 000
Omløpsmidler			
Kundefordringer og påløpt inntekt	5	118 336	132 916
Forskuttede midler	6	7 839	1 211
Andre fordringer			
Til gode mva	2	2 767	279
Bankinnskudd		565 852	346 123
Sum eiendeler		732 795	720 528

Fondskapital og gjeld	Spesifikasjon i noter	2025	2024
Fondskapital			
Fondskapital	1	678 112	580 308
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld og påløpte kostnader	7	24 486	122 747
Annen kortsiktig gjeld	7	13 846	13 690
Bevilgede, ikke utbetalte midler	8	16 352	3 784
Sum fondskapital og gjeld		732 795	720 528

Oslo, 18. mai 2026

BJØRG TØRRESDAL

ANN LISBET BRATHAUG

SIGRID HJØRNEGÅRD

TOR JACOB SOLBERG

ROLF ØYVIND THUNE

JOHAN NARUM

VIDAR OLSEN

ANNE BERIT AKER HANSEN

JENS LIPPESTAD

GAUTE LENVIK

BJØRN-OLE JUUL-HANSEN

ELI REISTAD
adm. direktør

MARI VENGNES
fung. seksjonssjef

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene

Årsregnskapet omfatter innkreving av avgifter etter omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene.

Kommentarer om arbeidsmiljø og sosiale forhold er ikke aktuelt siden Omsetningsrådet ikke har egne ansatte. Det er ikke tegnet forsikring for rådets medlemmer. Omsetningsrådet har ikke daglig leder. Rådet har sete i Oslo.

Omsetningsrådet bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Prinsipper

Årsregnskapet for Omsetningsrådet er utarbeidet etter lov om årsregnskap (regnskapsloven), og følger regnskapsprinsippene i regnskapsloven § 4-1.

Oppstillingen av resultatregnskapet viser inntekter og utgifter til Omsetningsrådet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser eiendeler samt kapital og gjeld.

ANVENDTE REGNSKAPSPRINSIPPER

Inntekter

Omsetningsavgiftene regnskapsføres når de er opptjent, altså etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsledd og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter per 31.12. periodiseres.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfellene det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønsmessige kriterier.

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer balanseføres til pålydende.

Note 1 – Fondskapital for omsetningsavgiftene per 31.12.25 og årets endring (i tusen kroner)

Sektor	Fondskapital 1.1.25	Mottatte oms.-avgifter	Bevilgninger	Rente-inntekter	Inndekn. adm. kostn.	Andre endringer i fondskapital	Endring i fondskapital	Fondskapital 31.12.25
Kjøtt	407 378	422 781	363 541	17 793	4 224	-49	72 760	480 138
Egg	31 574	65 021	60 369	1 178	3 736	-2	2 092	33 665
Fjørfe	35 652	31 869	28 410	1 247	650		4 056	39 708
Grønt	23 436	42 400 ²⁾	40 673	1 635	1 137	-1	2 224	25 660
Korn	29 311	49 135	34 346	1 427	1 787	-1	14 429	43 740
Melk	52 956	185 690 ¹⁾	156 811	1 961	17 747	10 850	2 243	55 199
Sum	580 308	796 896	684 150	25 241	29 281	10 796	97 804	678 112

¹⁾ Inkl. overproduksjonsavgift på 21,937 mill. kroner.

²⁾ Det kreves ikke inn omsetningsavgift på grønt. Inntektene til Omsetningsrådet grønt kommer fra tildeling over statsbudsjettet kapittel 1150, post 70.11.

Note 2 – Kvoteordningen for melk

Resultatregnskap 2025

<i>I tusen kroner</i>	Spesifikasjon i noter	2025	2024
Kvotesalg, ku	1	0	0
Overføring fra OR	4	10 848 538	854 077
Sum inntekter		10 848 538	854 077
Oppkjøp melkekvote, ku	2	10 498 924	913 036
Oppkjøp melkekvote, geit	2	569 964	202 392
Gebyrer	3	1 065	902
Sum kostnader		11 069 953	1 116 330
Renteinntekter	3	221 415	262 253
Årsresultat		-	-

Balanse pr 31.12.2025

<i>I tusen kroner</i>	Spesifikasjon i noter	2025	2024
Innestående DNB	3	5 435 325	6 338 950
Offentlige avgifter (til gode mva)		2 767 222	278 857
Sum eiendeler		8 202 547	6 617 807
Leverandørgjeld		0	0
Annen kortsiktig gjeld	2	13 836 110	1 402 832
Mellomværende klient 37	4	0	5 214 976
Overføring mellom år	8	-5 633 563	0
Sum gjeld og egenkapital		8 202 547	6 617 807

NOTER TIL REGNSKAP FOR KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Prinsippnote

Inntektene bokføres når kvotene faktureres. Utgiftene bokføres når de påløper og betales ved forfall. Det vil si at det kan foreligge kundefordringer (kvotekjøp og kvotesalg som ikke er forfalt) og leverandørgjeld (påløpte kostnader som ikke er forfalt) ved årsskiftet.

Note 2-1

Posten omfatter salg av kumelkkvote fra staten.

I jordbruksoppgjøret 2025 ble det bestemt at av kumelkkvote solgt til staten, skal inntil 4 mill. liter selges ut igjen som rekrutteringskvote i Troms og Finnmark i 2026. Det har derfor ikke vært salg av kumelkkvote fra staten i 2025.

Geitemelkkvote ble heller ikke solgt ut igjen.

Note 2-2

Oppkjøp melkekvote gjelder kumelkkvote og geitemelkkvote som staten kjøpte i 2025. Staten betalte 4 kroner per liter. Utbetaling til de som solgte kvote var 15. januar 2026

	Antall kvoteselgere	Oppkjøpt mengde, liter	Pris pr liter, kr.	Totalt kr. eks.mva
Oppkjøp av kumelkkvote 2025	71	2 624 730,00	4,00	10 498 920,00
Oppkjøp av geitemelkkvote 2025	7	142 491,00	4,00	569 964,00

Note 2-3

Fondets midler er plassert på rentebærende konto i DNB på samme vilkår som øvrige fond under Omsetningsrådet.

Note 2-4

Resultatet for 2025 er underskudd på kr 10 848 538,39. Dette er overført til Omsetningsrådet melk via mellomværende.

Note 3 – Administrasjons- og andre kostnader

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Sekretariatskostnader	14 505	13 974
Driftskostnader Omsetningsrådet	1 750	1 868
Administrasjon kvoteordningen for melk	13 026	12 549
Gebyrer	55	17
Sum administrasjonskostnader	29 335	28 408

I Driftskostnader Omsetningsrådet inngår utgifter til revisor i 2025 med 252 000 kroner og utbetalte styrehonorar med 1 089 000 kroner. Omsetningsrådet har ingen ansatte.

Note 4 – Driftskredittlån

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Nortura SA Kjøtt per 31.12.2025	38 000	240 000
Sum	38 000	240 000

Renter på driftskredittlånet til Nortura er Nibor 3 mnd + 0,9 % rente. Inntektsførte renter i 2025 er 6,1 mill. kroner.

Note 5 – Kundefordringer og periodisert inntekt

<i>I tusen kroner</i>	Kjøtt	Egg	Fjørfe	Melk	Totalt
Kundefordringer	5 466	3 163	23	0	8 652
Avsatt til tap på fordring	-100	-100	0	0	-200
Periodisert inntekt	65 301	6 929	4 890	32 765	109 885
Sum	70 667	9 992	4 913	32 765	118 336

Kundefordringer er utestående krav på standardisert erstatning som ikke har blitt betalt inn. Periodisert inntekt er omsetningsavgift og overproduksjonsavgift som har blitt innkrevd og/eller innbetalt i 2026, men som gjelder 2025.

Note 6 – Forskutterte midler

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Tine SA	5 208	0
Nortura SA Kjøtt	2 359	1 066
Nortura SA Fjørfe	23	65
Nortura SA egg	2	66
Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	247	0
Grøntprodusentenes Samarbeidsråd GPS	0	14
Sum	7 839	1 211

Til gode fra Tine gjelder for mye utbetalt a konto for avsetningstiltak og opplysningsvirksomhet.

Til gode fra Nortura på kjøtt gjelder for mye utbetalt a konto for opplysningsvirksomhet og faglige tiltak.

Til gode fra Nortura fjørfe og på grønt gjelder for mye utbetalt a konto for opplysningsvirksomhet.

Note 7 – Kortsiktig gjeld

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Kortsiktig gjeld kvoteordningen for melk	13 836	1 403
Periodiserte kostnader	24 486	122 747
Avsetning til forpliktelser	0	0
Kortsiktig gjeld	10	12 287
Sum	38 332	136 436

Kortsiktig gjeld kvoteordningen for melk er utestående betalinger for kvoteoppkjøp gjort i 2025.

Periodiserte kostnader er bevilgninger som har blitt utbetalt i 2026 men som gjelder 2025.

Note 8 – Bevilgede, ikke utbetalte midler

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Tine SA	0	3 601
Felleskjøpet Agri SA	16 352	183
Sum	16 352	3 784

Gjeld til Felleskjøpet Agri gjelder periodisering av kostnad knyttet til markedstiltak om økt bruk av bygg, som løper fra september 2025 til september 2026.

Note 9 – Kontantstrømsanalyse

<i>I tusen kroner</i>	2025	2024
Resultat av virksomheten	97 804	103 787
Kontantstrømmer fra drift:		
Endringer i kundefordringer og periodisert inntekt	14 579	21 028
Endringer av kortsiktig gjeld mv	-98 105	107 252
Endringer av andre utestående fordringer	-2 488	-224
Endring av utestående driftskreditt	202 000	-20 000
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	-6 628	16 458
Endringer forskutterte midler til organisasjonene	12 568	-89 699
Sum kontantstrømmer fra drift	121 926	34 815
Endringer av likvider gjennom året	219 729	138 601
Likvider 1.1.	346 123	207 521
Likvider 31.12	565 852	346 123

Kontantstrømsanalysen er satt opp etter indirekte metode og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året. Oppstillingen for 2025 viser et resultatmessig overskudd og økt likviditet.

BDO AS
Bygdøy allé 2
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

Til Landbruks- og Matdepartementet

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Omsetningsrådet.

Årsregnskapet består av:

- Balanse per 31. desember 2025,
- Resultatregnskap 2025
- Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2025
- Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2025 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Omsetningsrådet og Landbruks- og Matdepartementet er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Omsetningsrådet og Landbruks- og Matdepartementet ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådet og Landbruks- og Matdepartementet er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Norunn Byrkjeland
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: P69YO-O9MTI-F5ZOH-36YFQ-JZTIT-L4FYL

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Norunn Byrkjeland

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: bankid.no no_bankid:9578-5998-4-792505

IP: 188.95.xxx.xxx

2026-06-03 06:44:15 UTC

QES

Penneo Dokumentnøkkel: P69YO-O9MTI-F5ZOH-36YFQ-JZT17-L4FYL

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl. For mer informasjon om Penneos kvalifiserte tillitstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørens digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

List of Signatures

Page 1/1

Sak 042-26 - Vedlegg 1 - Manus Årsrapport OR 2025.pdf

Name	Method	Signed at
LIPPESTAD, JENS	BANKID	2026-05-23 13:07 GMT+02
Narum, Johan	BANKID	2026-05-23 13:48 GMT+02
Tørresdal, Bjørg	BANKID	2026-05-21 08:22 GMT+02
Solberg, Tor Jacob	BANKID	2026-05-21 13:34 GMT+02
Vengnes, Mari	BANKID	2026-05-20 12:43 GMT+02
Thune, Rolf Øyvind	BANKID	2026-05-28 08:22 GMT+02
Olsen, Vidar Egil	BANKID	2026-05-20 12:38 GMT+02
Juul-Hansen, Bjørn Ole	BANKID	2026-05-20 13:15 GMT+02
Reistad, Eli	BANKID	2026-05-26 10:57 GMT+02
Lenvik, Gaute Homb	BANKID	2026-05-20 12:40 GMT+02
Hansen, Anne Berit Aker	BANKID	2026-05-26 12:13 GMT+02
Brathaug, Ann Lisbet	BANKID	2026-05-20 12:42 GMT+02
Hjørnegård, Sigrid	BANKID	2026-05-27 21:25 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 3105CF6700EF4FB793F8ACC39B45A5AD

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Generelt

- Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (omsetningsloven)
- Forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
- Forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer og om overproduksjonsavgift på mjølk
- Forskrift 1996-12-20 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
- Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
- Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt 22.10.2008
- Forskrift 1999-05-07 nr. 435 Delegering av myndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 5 og § 5a.
- Reglement for delegering av myndighet frå Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet, fastsatt 22. juni 2020
- Instruks for Omsetningsrådet, vedtatt 11. desember 2020

Melk

- Forskrift 2020-06-22 nr. 1399 om prisedskriving av melk solgt til skoler og barnehager
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisedskriving ved salg til spesialmarkeder
- Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, fastsatt 01.12.2009
- Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt 05.12.2003
- Kravspesifikasjon for smør og fløte, fastsatt 13.05.1997

Kjøtt

- Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt 31.03.2011
- Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren, fastsatt 31.03.2011
- Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold fastsatt, 21.11.2018
- Forskrift 2024-10-24 nr. 2637 om tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører tiltak om økt slaktning av kalv av storfe i 2025
- Forskrift 2024-03-13 nr. 448 om tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisedskriving ved salg til spesialmarkeder

Egg og fjørfe

- Forskrift 2020-06-22 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig redusert verpeperiode
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisedskriving ved salg til spesialmarkeder
- Forskrift 2022-09-21 nr. 1626 om tilskudd til produsenter som gjennomfører opphold i eggproduksjonen
- Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt 29.03.2012
- Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren, fastsatt 21.06.2013

Epler, matpoteter og honning

- Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt 23.06.2009

Korn

- Midlertidig forskrift 2025-10-29 nr. 2137 om tilskudd til kornkjøpere – tilbud om utsatt leveranse av korn til markedsregulator mot kompensasjon
- Midlertidig forskrift 2025-10-29 nr. 2136 om tilskudd til kraftfôrprodusenter – kompensasjon for økt bruk av norsk bygg
- Retningslinjer for markedsregulering av korn, fastsatt 23.06.2009

Tilgrensende regelverk med betydning for markedsreguleringen

- Forskrift 2005-12-22 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)
- Forskrift 2008-10-10 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer
- Forskrift 2007-06-29 nr. 832 om prisutjevningsordningen for melk
- Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk
- Lov 2004-01-16 nr. 05 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
- Forskrift 2004-04-01 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
- Forskrift 2024-10-31-2605 om volummodell på melk

[GÅ TIL INNHOLDSFORTEGNELSE](#)

LANDBRUKSDIREKTORATET

OSLO /
Valle View, Innspurten 11 D
0663 Oslo
Telefon: 78 60 60 00

ALTA /
Løkkeveien 111
9510 Alta

STEINKJER /
Skolegata 22, C-bygget
7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
www.facebook.com/Landbruksdirektoratet

Forside foto: Colourbox.com
Design: Miksmaster Creative